

GORENJSKI GLAS®

Leto LV - ISSN 0352 - 6666 - št. 100 - CENA 240 SIT (14 HRK)

Kranj, petek, 27. decembra 2002

Foto: Tina Dokl

Prošnja za sneg

Ko smo med božičnimi prazniki pešali po cesti, me je fantič spraševal, češ - le zakaj cestarji postavljajo ob cestah tako visoke kole, ko pa nikoli ne zapade toliko snega. Zanimivo vprašanje, še težji odgovor! Če narava za božič ali vsaj za novo leto nasuje sneg in odene okolje v belino, je vzdušje veliko bolj praznično, kot če razkazuje "gola rebra" in marsikje tudi umazanijo. A proti naravi se ne da veliko storiti, vreme se spreminja, zime postajajo vse manj ostre in tudi letošnji božič je bil po nižavah še "zelen". Bo "belo" vsaj novo leto? Žičničarji že težko pričakujejo snežne padavine ali vsaj nizke temperature, da bi lahko naredili dovolj umetnega snega. "Inventura" zadnjih dni je za zimo dokaj žalostna: na Gorenjskem in v njeni sosesčini v omejenem obsegu obratujejo le tri smučišča.

Tudi letošnja zima potrjuje, kar so nakazale že prejšnje. Snežni topovi postajajo "zakon" za smučišča, ki želijo smučarjem zagotoviti najmanj sto dni smučarskih užitkov na leto, in tudi razvoj smučišč je ob vse bolj milih zimah perspektiven predvsem na višjih legah.

Če je narava vse bolj nepredvidljiva, očitno taki postajamo tudi ljudje. Ko smo v torek na Bledu spraševali, kako bodo za novoletne praznike zasedene njihove prenočitvene zmogljivosti, so povedali, da so trenutno okrog 80-odstotno, a da se zasedenost spreminja iz dneva v dan. Zakaj? Vse manj je namreč ljudi, ki se za to, kje in kako bodo dočkali novo leto, odločijo že sredi poletja ali še celo prej, in vse več je takih, ki to storijo v zadnjem trenutku. V Alpinumovih hotelih v Bohinju so imeli za konec leta že polno zasedena vsa ležišča, a so, potem ko gostom niso uspeli zagotoviti ne umetnega snega na Koblji in ne naravnega na Voglu, začele "deževati" tudi odpovedi. Tako z Bleda kot iz Bohinja vozijo goste na smučanje na Krvavec. V Kranjski Gori so poskrbeli za "svoj" sneg, za praznike so razprodani in zasedeni vse do 11. januarja, v torek je bilo na voljo le še nekaj sedežev za silvestrovanje v hotelskih restavracijah.

Cveto Zaplotnik

Slovenski oktet je navdušil

Osmerica odličnih pevcev je v sredo pela v farni cerkvi sv. Jurija v Stari Loki, v nedeljo pa bo oktet pel v Naklem.

Stara Loka - Organizatorji in pokrovitelji sredinega koncerta Slovenskega okteta v cerkvi v Stari Loki, župnija Stara Loka, občina Škofja Loka, Mercator Gorenjska in Termo Škofja Loka, so pripravili čudovit božični glasbeni večer. Nova generacija Slovenskega okteta, ki je nastajala od leta 1996 dalje, je ob spremljavi orglarke Urške Vidic zapela 14 domačih in tujih božičnih pesmi, zaradi gromkega aplavza, ki ni in ni hotel pojenjati, pa so zapeli še dodatne pesmi in končali s Sveto nočjo. Andrej Ropas, Vladimir Čadež, Janez Triler, doma iz Železnikov, Rajko Meserko, Jože Vidic, Primož Dekleva, Matej Voje in Janko Volčanšek (njihov umetniški vodja je dr. Mirko Cuderman) so se z loškim koncertom odločili tudi za humanitarno dejanje. Prostovoljni prispevki, ki so jih poslušalci darovali za oktet, so pevci namenili za pomoč Matiji Žagarju iz Stare Loke. Mladi pevci Slovenskega okteta so dokazali, da so vredni imena in svojih predhodnikov. V sredo zvečer jim je na koncertu v farni cerkvi iz srca zaploskal tudi Peter Ambrož, ki je pred tem 30 let pel drugi tenor v oktetu, dve leti pa je bil član mlade sestave. Več o Slovenskem oktetu in izjemnih pevcih lahko preberete na 16. strani v zgodbi o pevcu okteta Janezu Trilerju iz Železnikov.

Jože Košnjek, slika Tina Dokl

Štefanovo tudi državni praznik

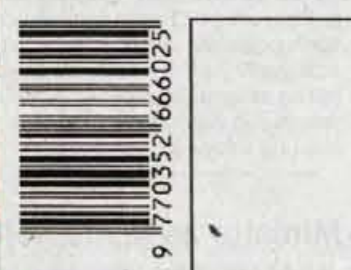
Žegnanje konj v Stražišču.

Kranj - Včeraj je bilo Štefanovo, zelo spoštovan verski in ljudski praznik. Na večerajšnji dan so v številnih gorenjskih krajih v spomin na Štefana, prvega krščan-

skega mučenika, pripravili tradicionalno žegnanje konj, ki postaja vedno bolj priljubljen običaj. Konje so žegnali v Žirovnici, kjer je konje blagoslovil brezniški župnik Jože Klun in kjer deluje Konjeniški klub Stol z okrog 80 člani, ki imajo 139 konj. Tudi na Blejski Dobravi so že nekaj

kmečki gospodarji veliko dali na praznik sv. Štefana. Z župnikom Francetom Oražmnom so se dogovorili za žegnanje konj, ki se je včeraj začelo in končalo s povorko pred gostilno pri Jurču. Na Blejski Dobravi so spoštovali tradicijo in na ta dan blagoslovili tudi vodo in sol za živino. Tradicionalno dobro obiskano žegnanje konj je bilo v Naklem, kjer ga že vsa leta organizira Konjeniško društvo Naklo, pa na Kupljeniku, kjer ima ta običaj zelo dolgo tradicijo, na Križu pri Komendi, v Moravčah, v Sori, v Smedniku, v Stražišču, v Srednji vasi pri Senčurju in na Štefanji gori. Včeraj je bil tudi državni praznik

Dan samostojnosti. Pred 12 leti so na ta dan v takratni republiški skupščini razglasili izide referendum za samostojno Slovenijo. Referendum je bil tri dni prej, 23. decembra, na njem pa je velika večina državljanov in državljanov Slovenije glasovala za samostojno Slovenijo. Osrednja državna slovesnost v počastitev Dneva samostojnosti je bil v Cankarjevem domu, na njej pa je bil osrednji govornik predsednik državnega zbora Borut Pahor. Jože Košnjek, foto: Gorazd Kavčič

GERLITZEN - OSOJŠČICA, veliko smučišče v bližini Beljaka, izvoz z avtoceste »Villach - Ossiachersee«. Moderne žičnice, dolge in urejene proge, umetni sneg, raj za smučarje in deskarje na snegu. S smučarsko karto dobiti 50% popusta pri vstopnini za terme Warmbad Villach/Beljak! Smučarske karte s popusti za posameznike, družine in skupine!

SKIPASS TRAVEL Kranjska Gora na novi lokaciji v apartmajih Garni, tel.: 04 - 582 10 00 in na avtocesti pred karavantskim predorom v stavbi **SKIPASS TRAVEL**, tel.: 04 - 586 15 31 www.skipasstravel.si

10.-12.01.2003 »South Park Session« - tekmovanje »Freestyle Jump Contest«

DATRIS d.o.o., Grajska c. 11, Bled
UGODNE CENE
kurilno olje, premog, drva
04/5745-230

GOSTILNA S PENOČIŠČI IN PIVOVARNA
MARINŠEK Marinšek Marjan s.p., Glavna c. 2, Naklo, tel.: 04 25 77 270
SILVESTROVANJE

VB LEASING
Vaš leasing partner na Gorenjskem
SREČNO NOVO LETO

Nemčija naj sama plača za svoje grehe

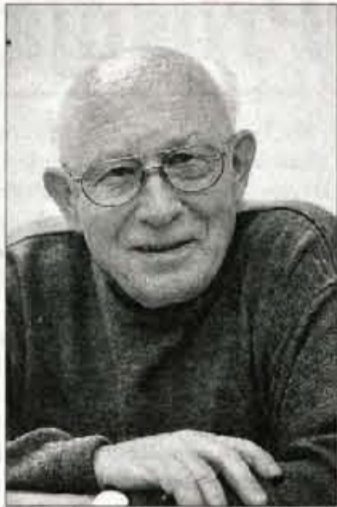
Tone Kristan in Združenje žrtev okupatorjev Kranj 1941 - 1945 vztrajata, da morajo naslednice okupatorskih plačati za svoje grehe, ki so jih povzročili med drugo svetovno vojno, in ne Slovenija, ki pa, žal dela med žrtvami prevelike razlike.

Tone Kristan, bili ste med ustanovitelji Društva izgnancev Slovenije. Povezali ste tudi gorenjske izgnance.

"Že 16 let sem upokojenec in bi lahko v miru užival pokojnino, vendar se nikdar nisem mogel sprijazniti, da ljudem, ki smo med drugo svetovno vojno trpeli zaradi okupatorjev in ostali brez domov in dostojanstva, te države oziroma njihove naslednice niso plačale za svoje grehe. Leta 1991 sem bil na brestaniškem gradu med ustanovitelji Društva izgnancev Slovenije. Nekateri žrtve, na primer taboriščniki, so bile vključene v Zvezo borcev, izgnanci, begunci, ukradeni otroci in druge žrtve pa nismo imeli svojih organizacij. Zase smo morali nekaj narediti. Že od takratne slovenske vlade smo zahtevali, naj izterja odškodnino od tistih držav oziroma njihovih naslednic, ki so nam škodo povzročile, še posebej od Nemčije, Italije in Madžarske."

Ali imam prav, če trdim, da vas je imela nova socialistična oblast in tudi oblast samostojne Slovenije za drugorazredne žrtve, da so bili najprej borci, aktivisti in deloma interniranci, v samostojni Sloveniji pa tudi žrtve povojnih poboj, vi pa ste bili bolj zadaj, čeprav ste izgubili vse: svobodo, mladost, imetje, dostojanstvo.

"Zelo prav imate. Po vojni za nas država ni storila ničesar. Ko smo prišli iz izgnanstva, doma nismo našli ničesar. Večinoma le izropane in požgane domove. Od slovenske vlade smo zahtevali, naj nam Nemčija plača odškodnino, vendar so nam odgovarjali, da zaradi dobrih odnosov z Nemčijo in njene naklonjenosti pri vključe-

Tone Kristan

vanju v Evropo tega ne morejo narediti. Državni zbor je leta 1995 in 1996 dvakrat naročil vladi, naj gre z našimi zahtevami pred nemško vlado, vendar vlada ni storila ničesar. Še naprej sem vztrajal, da mora Nemčija plačati za svoje grehe in ne Slovenija. V vodstvu Društva izgnancev Slovenije sem imel precej somišljenikov. Ker leta 1997 na skupščini Društva izgnancev Slovenije v Škofji Loki moj predlog, naj društvo kot najmočnejša in najštevilnejša organizacija žrtev sama zahteva od Nemčije odškodnino, ni bil sprejet, in je prevladalo stališče Ivica Znidaršič, Vlada Deržiča in njegovih somišljenikov, da naj to v našem imenu še naprej poskuša doseči vlada, sem šel v boj za pravico sam s pomočjo nekaterih članov odbora z Gorenjske in Notranjske. 21. avgusta leta 1997 smo ustanovili Združenje žrtev okupatorjev 1941 - 1945 Kranj."

V Društvu izgnancev Slovenije so vam očitali, in to ponavljajo še danes, da ste razbili njihovo organizacijo in da vam je šlo zgolj za osebni interes in oblast.

"V Ljubljani je bil res velik vihar, kaj si je Tone Kristan drznil storiti. Pričakoval sem, da jih naše delovanje ne bo motilo in da bomo zmogli delovati skupaj. Vendar so videli v našem združenju predvsem konkurenco. Moram povedati, da je začelo naše združenje uspešno delovati. Nemške oblasti smo obvestili o svojih namerah in zahtevah, opozarjali smo jih in seznanjali o trpljenju Slovencev pod nacističnim režimom in trkali na njihovo vest in odgovornost. Da so nas jemali resno, kažejo odgovori, ki smo jih dobivali od nemškega parlamenta, vlade in drugih organov, v njih pa so nam pojasnjevali, da je Nemčija obveznost do žrtev v Sloveniji že poravnala. Našemu združenju gre zasluga, da so bili v plačila odškodnine iz Hirschovega sklada za prisilno oziroma suženjsko delo v nemškem rajhu vključeni tudi Slovenci, ki niso bili omenjeni v nobenem arhivu, čeprav so bili razporejeni v okrog 300 delovnih taboriščih v Nemčiji. Eden od naših prijateljev v Nemčiji je prebrskal vse arhive, med njimi tudi osrednjega v Potsdamu, pa o slovenskih izgnancih in prisilnih delavcih ni našel niti besede. V Nemčijo smo poslali obsežno dokumentacijo skupaj s knjigo zgodovinarja dr. Toneta Ferencica in mojo izgnansko zgodbo, s pomočjo nemških prijateljev smo odprli spletno stran, posneli film in dosegli, da se je vsaj nekaterim Slovincem začela izplačevati odškodnina za prisilno delo."

Kaj pa odškodnina za trpljenje in izgubljeno imetje. Spomladi ste napovedali možnost tožbe na nemških sodiščih.

"Ker se nemška oblast ni ustrezno odzvala, smo šli po pravico na nemško ustavno sodišče, kjer uveljavljamo pravico do materialne in nematerialne odškodnine. Nekateri zahtevki so visoki, saj miloščine ne nameravamo vzeti. Po nemških volitvah smo poslali čestitki in darili, steklenici slivovke, kanclerju in zunanjemu ministru gospodoma Gerhardu Schröderju in Joschku Fischerju s prošnjo, da bi nas podprla pri naših upravičenih zahtevah. Blizu 30.000 Slovencev, brez tistih, ki so od Nemčije že nekaj dobili, je upravičenih do odškodnine. Mi zahteva-

mo pravico za vse žrtve. Če ne bomo uspeli pri nemških oblasteh, bomo šli na ustanove Evropske unije, Sveta Evrope in Organizacije združenih narodov. Sedaj dobivajo nekateri iz Nemčije po 800 ali 1000 evrov odškodnine. To je miloščina in zanjo se žrtve vojnega nasilja ne nameravamo prodati. Zaradi nemškega nasilja je na različne načine trpelo okrog 150.000 Slovencev."

Slovenski državi in njenim organom očitate, da vam ne pomaga in da je do držav, ki bi morale Slovenecem in Slovincem plačati odškodnino za povzročeno gorje, preveč popustljiva. Največkrat se omenja Nemčija. Kaj pa Italija, Madžarska.

"Država nam resnično ne pomaga. Doslej se je izgovarjala, da se Nemcem, ki so bili naši zavezniki pri vstopanju v evropsko unijo, ne bi bilo dobro zameriti. Sedaj te bojzani ni več. Me prav zanima, kaj bodo rekli sedaj. V svojih prizadevanjih ostajamo še naprej sami. Na srečo smo dobili v Nemčiji nekaj uglednih zaveznikov tudi med politiki in parlamentarci. Eden takih je Daniel Bendit, poslanec Zelenih v nemškem parlamentu in predsednik poslanske skupine Zelenih v Evropskem parlamentu, prijatelj nemškega zunanjega ministra Fischerja in našega odvetnika Michaela Ober-

wiederja. Njemu je uspelo, da je Turčija spremenila ustavo in ukinila smrtno kazen. Zadnjič je bil skupaj z Oberwiederjem v Kranju. Škoda, da slovenska politika in mediji niso bolj izkoristili njegove prisotnosti. Občina Kranj z županom Mohorjem Bogatajem na čelu mu je podelila posebno priznanje. Za tako pozornost in za razumevanje za delovanje našega združenja smo občini Kranj zelo hvaležni. V Italijo smo posredovali nekaj zahtev. Odziv italijanskih oblasti je bil, vendar so možnosti za uspeh majhne. Tako kot o vseh zahtevah smo tudi s to do Italije seznanili našo vlado in jo prosili za informacijo, kaj ima namen sama narediti, vendar ni bilo odgovora. Znova bomo poskušali s pomočjo poslancev državnega zbora pritisniti na vlado, da bo pri zahtevah za odškodnino tujih držav odločnejša."

Slovenski sklad za poplačilo vojne škode ostaja očitno vaša edina možnost. Odškodnino za trpljenje, ki so ga povzročili drugi, torej plačujemo sami.

"Odkrito je treba povedati, da je bil zakon o poplačilu škode žrtvam vojnega nasilja ustanovljen predvsem zaradi žrtev povojnega nasilja. Sklepam, da dobijo oni največ. Taboriščniki so upravičeni do 35.000 tolarjev za mesec, prebit v taborišču. Izgnanci dobi-

jo 25.000 tolarjev za mesec izgnanstva, mobiliziranci v nemško vojsko 20.000 tolarjev za mesec vojaščine in begunci ter deportiranci 12.000 tolarjev. V našem združenju nikomur ne oporekamo odškodnine, vendar smo proti, da dobijo mobiliziranci 20.000 za mesec, begunci pa 12.000 tolarjev. Mobilizirancem, ki me zaradi tega nimajo posebno v časteh, sem sam povedal, da so bile vse žrtve nasilja v težkem položaju, vendar je bilo položaj beguncev težji od položaja vojakov. Domovi in družine so bile doma varovane. Lahko so šli na dopust, imeli nekaj svobode in lahko pobegnili, čeprav so tvegali glavo, begunci pa so ostali brez vsega. Ker država ne spoštuje zakona in pri odškodnini še vedno upošteva 15. maj 1945 in ne dejanske vrnitve domov, iščemo pravico na ustavnem sodišču. Sam odklanjam odškodnino, dokler oblast ne bo spoštovala zakona. Obvestilo, da sem do nje upravičen, leži na polici. Moram povedati, da so nam pri uveljavljanju pravic veliko pomagali nekateri poslanci državnega zbora, zlasti Danica Simšič in Miran Potrč. Tudi vrata sodelovanju z Društvom izgnancev nismo zaprli. Mi nismo nevoščljivi ob njihovem uspehu, enako ravnanje pa pričakujemo tudi pri njih v primeru našega."

Jože Kosnjek, foto: Tina Dokl

Antonič je za dva podžupana

Bled - Občinski odbori Slovenske ljudske stranke, Socialdemokratske stranke in Nove Slovenije Bled so na skupnem sestanku ugotovili, da so na lokalnih volitvah dosegli velik uspeh, njihov kandidat za župana **Jože Antonič** pa je prejel kar 66 odstotkov glasov. V govoru na sestanku je naštel glavne naloge v tem mandatu in še posebej opozoril na gradnjo obvoznice, čistilne naprave, plinskega omrežja in šole v Gorjah. Pomembno se mu zdi delovanje krajevnih skupnosti in sodelovanje z njimi. Sestava občinskega sveta je pestra. Razen svetnikov štirih političnih strank je v svetu zastopanih še 7 list, zato bo potrebno sklepati koalicije in kompromise. Prvi problem se kaže pri izvolitvi enega ali več podžupa-

nov. Jože Antonič je povedal, da bodo morali kljub obljubam o gospodarnem ravnanju z denarjem imenovati dva podžupana, enega iz Socialdemokratske stranke in drugega in Liberalne demokracije Slovenije, ki je po številu svetnikov najmočnejša.

Bled se mora pri razvojnih programih vključiti tudi v programe Evropske skupnosti, so menili na sestanku in se dogovorili za tesnejše sodelovanje vseh treh strank, ki so se v preteklosti razhajale zaradi nesmiselnih potez in napak vodstev. Na Bledu so s tem že začeli, nadaljevati pa se mora tudi na državni ravni. Postopoma naj bi prišlo vsaj do združitve Slovenske ljudske stranke in Nove Slovenije.

J.K.

Minister za javne seje

Ljubljana - Minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Vlado Dimovski se je na seji upravnega odbora Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje zavzel za javne seje. Po njegovem mnenju bi s tem zagotovili večjo preglednost delovanja zavoda in javno obravnavo vprašanj, povezanih s trgom dela. Prav tako bi morali enkrat letno v okviru ekonomsko socialnega sveta predstaviti delo Zavoda za zaposlovanje, kjer so se razmere v zadnjem obdobju spremenile, vendar napredek še ni zadosten. Zaposleni bodo morali nameniti več pozornosti iskanju primernih zaposlitev in zmanjševanju brezposelnosti kot pa le uresničevanju zakonov. Pomemben je tudi odnos zaposlenih strank, saj ljudje tudi po tem ocenjujejo delo zavoda. Okrepiti se morajo tudi območne službe.

J.K.

Kaj bo s Krekovim domom

Selca - Na decembrski seji občinskega sveta Železniki je svetnik Nove Slovenije - Krščansko ljudske stranke **Rudi Bernik** spraševal o statusu Krekovega doma v Selcih. Dom ima velik pomen v družbenem življenju občine Železniki, zato bi bilo prav, da bi se njegov status čim prej uredil. Problem se vleče že nekaj let in je skrajni čas, da se reši in da občina pove, kaj bo naredila z domom.

J.K.

Državni svetniki proti proračunu

Ljubljana - V torek, 24. decembra, se je sestal državni svet Republike Slovenije in obravnaval predlog proračunov za leto 2003 in 2004, ki jemljata državnemu svetu 150 milijonov tolarjev in jih namenjata graditvi spomenika medvojni slovenski uporniški organizaciji TIGR. Državni svetniki so bili ogorčeni, saj je s tem ogroženo normalno delovanje organa, ki je izvoljen na osnovi ustave. Poslanci so vzeli denar brez predhodnega dogovora ali poskusa skupnega iskanja rešitve. Državni svet je bil in bo tudi v prihodnje za dialog z vsemi dejavniki oblasti. Državni svet je z 31 glasovi za izglasoval veto na proračun, o katerem mora sedaj državni zbor odločiti znova in zagotoviti večino 46 poslancev. Vodja poslanske skupine Liberalne demokracije Slovenije Tone Anderlič je napovedal, da se utegne državni zbor sestati danes, saj mora, zaradi veljavnosti sprejeta proračuna, ponovno odločiti še letos.

J.K.

O delovnem času zdravnikov kasneje

Ljubljana - Poslanci državnega zbora so potrdili, da je treba delovni čas zdravnikov vključno s pravico do počitka zaradi velikega pomena za državljanke urediti z zakonom. Državni zbor je nameraval ustrezno dopolniti zakona sprejeti že na tej seji, vendar se je na predlog ministra za zdravje dr. Dušana Kebra odločil, da jo bo sprejemal na eni od prihodnjih sej, najverjetneje že januarja. Do takrat pa bo minister našel ustrezne rešitve skupaj z zdravstvenimi zavodi in zdravniškimi organizacijami, ki bodo državljanom zagotavljale neprekinjeno zdravstveno varstvo, zdravnikom pa bo uredil delovni čas in pravico do počitka.

J.K.

Peterle ni vabil komunistov

Ljubljana - V zvezi z objavo v Televiziji Slovenija je Lojze Peterle na novinarski konferenci izjavil, da kot predsednik Slovenskih krščanskih demokratov, dr. Janeza Drnovška, ne drugih komunistov nikoli ni vabil v svojo stranko.

Umetitev novega predsednika države je Lojze Peterle ocenil kot formalno zamenjavo. Ali to pomeni tudi spremembe, pa bo potrebno še počakati.

Govor novega predsednika države je Lojze Peterle ocenil kot izrazito zunanjepolitičnega, čeprav bi nekatere notranjepolitične teme, že na samem začetku predsedovanja zahtevale jasno predsednikovo opredelitev.

Po mnenju Lojzeta Peterleta je odhod nekdanjega predsednika Milana Kučana pomembnejši kot prihod Janeza Drnovška. Milah Kučan je bil med drugim na pred-

sedniškem položaju tudi simboli varuh preteklosti. Peterle je izrazil obžalovanje, da v letih Kučanovega predsedovanja resnična sprava ni uspela.

Po Peterletovem mnenju se je z umestitvijo člana LDS tudi na najvišje mesto v državi še dodatno utrdila prevladujoča politična opcija v že sicer politično neuravnoteženem slovenskem političnem prostoru.

Peterle se je začudil tudi nad dejstvom, da novi predsednik vlade ni izkoristil možnosti za nujne spremembe v vladi, pri čemer je posebej omenil ministrstvo za gospodarstvo in zdravstvo. Namesto učinkovite regionalne politike, ki bi zmanjševala razvojne razlike med regijami, se je z novim ministrstvom dodatno širi birokracija, kar je v nasprotju z vladnim antibirokratskim programom, je dejal Lojze Peterle.

Vse leto čakali na srečanje

Društva Sožitje Kranj so imela v četrtek, 12. decembra, v prostorih restavracije Iskra Tel tradicionalno novoletno srečanje. Ob tem so pripravili tudi krajši občni zbor in opravili pregled del v obdobju marec 2001 - december 2002. Člani so se najbolj veselili zabave in plesa z ansamblom Tihojla.

Kranj - Predsednica Zveze Sožitje Slovenije Alenka Šelih, ki se je novoletno srečanja Društva Sožitje Kranj udeležila prvič, je pojasnila, da so srečanja občinskih ali medobčinskih društev Zveze Sožitje že tradicionalna, saj obstaja zveza že štirideset let in bo prihodnje leto praznovala štiridesetletnico. "Na teh srečanjih se dobivajo enkrat na leto v prijetnem ozračju ljudje, otroci in odrasli, z motnjo v duševnem razvoju in njihovi starši, drugi sorodniki, pa tudi tisti, ki se za to zanimajo in jim na svoj način pomagajo. To je samo ena od dejavnosti društev, saj je teh več in potekajo čez celo leto. Smisel naše organizacije pa je podpora in pomoč občinskim društvom, katerim sofinanciramo delovanje in obstoj."

Društvo Kranj je medobčinsko društvo in obsega šest občin. Je relativno močno društvo, saj šteje približno 250 članov. Od tega je dobra polovica ljudi z motnjo v duševnem razvoju. V zadnjih letih jih skušajo aktivirati, včlaniti in dati nekatere možnosti za njih

same, ne samo za njihove starše, s čimer bi povečali njihovo samostojnost. Pred začetkom težko pričakovane zabave, na kateri je bilo veliko članov, njihovih staršev, sorodnikov in prijateljev, je predsednica kranjskega društva Sožitje Branka Perne podala poročilo dela v obdobju marec 2001 - december 2002. Izvršni odbor je natisnil zloženko, v kateri so se predstavili in podali osnovne podatke o delovanju društva. Izvedli so evidenco članstva, pridobili nekaj novih. Zdaj jih je okrog 240: od teh 140 z motnjo v razvoju, 100 pa ostalih. Akcije, ki omogočajo rast članstva, bodo nadaljevali. Izvedli so letovanje, samostojne in družinske začetne in nadaljevalne delavnice ter seminarje, veliko s področja skrbi za samega sebe. Obiskovanje oseb na domu, ki niso vključeni v nobeno obliko varstva, bodo izboljšali.

Bivalna skupnost za starejše občane z motnjami v duševnem razvoju v Mestni občini Kranj je še vedno osrednja naloga društva. Občina je spomladaj lokacijo ob

Četnica z Branko Perne na čelu.

OŠ Helene Puhar, katero je vodstvo društva smatralo za najprimernejšo, namenila gradnji nove Srednje ekonomske šole. S predstavniki občine so se ponovno pogovarjali pred volitvami. Vodstvo društva še vedno ocenjuje, da bi

bila ta lokacija najprimernejša za gradnjo, saj je v neposredni bližini Varstveno delovnega centra, zdravstvenega doma ter avtobusne postaje. V omenjenem obdobju so imeli tudi družabna srečanja, dva zaključna izleta, piknik in dve novoletni srečanju. Prejšnji mesec so obiskali Narodno Galerijo in Živalski vrt v Ljubljani, kar je bilo za člane in zaposlene v galeriji zelo vzpodbudno. Vsega tega pa ne bi bilo brez Zveze Sožitje Ljubljana ter njihove strokovne in finančne pomoči, je ob zaključku poudarila Branka. Člani izvršnega odbora društva Sožitje se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujejo tudi županom občin Kranj, Preddvor, Trzin in Cerklje za prispevke in dotacije za delovanje. Poleg njihovih sredstev črpa društvo tudi iz lastnih virov, iz sredstev in prispevkov staršev, donacij ter iz državnega proračuna. V društvu pa so veseli ponovnega sodelovanja s Centrom za socialno delo, z VDC Kranj, s šolo Helene Puhar in meddruštvenega sodelovanja. Ob novoletnem srečanju je društvo svojim članom podarilo novo zloženko, v kateri predstavlja svoje dejavnosti.

Katja Dolenc

Lionsi zbirali za Luka Pavlina

Kranj - Lions klub Bled Golf pripravi vsak konec leta stojnico za zbiranje humanitarnih prispevkov. V soboto, 21. decembra, so pred gostiščem Fig zbirali prispevke za nakup prenosnega računalnika za slabovidnega Luka Pavlina iz Žirovnice.

Računalnik, ki je posebej opremljen s programom za povečanje slike, mu bo najbolje koristil v šoli, saj obiskuje četrti letnik Srednje biotehniške šole v Kranju. Rok Chwatal, predsednik kluba, je pojasnil, da sta starša zaposlena v Elanu in si z majhno plačo ne moreta privoščiti dragega nakupa. Klub ima poseben pristop pri zbiranju prispevkov. Gredo na ulico, med ljudi, postavijo stojnico, člani pa, vključno s predsednikom, mimoidočim ponujajo pecivo, čaj in kuhano vino. Ob tem jim povedo o zbiranju prispevkov in o delovanju kluba. S tem želijo ljudi spodbuditi k humanitarnosti in da po svojih močeh sodelujejo v akciji. Na takšen način se mimoidočih pred stojnico hitro nabralo veliko. Tako je bilo tudi v soboto in "Blejski levi" pričakujejo, da bodo zbrali vsaj za tretjino celotne vsote računalnika, ki znaša okrog 600.000 SIT. Lions klub Bled Golf je 39. klub v Sloveniji, eden izmed najmlajših, lani ustanovljen in šteje štirinajdeset članov. Lani so zbirali za nakup opreme v porodni sobi kranjske porodnišnice, letos poleti so za medobčinsko Zvezo slepih in slabovidnih, v letošnjem letu pa bi radi izvedli še dobrodelno tekmo na Krvavcu.

Katja Dolenc, foto: Tina Dokl

Telovadna naprava za slepe in slabovidne

Rotary Club Medvode je v petek, 20. decembra, Centru za slepe in slabovidne simbolično izročil ček v vrednosti 500.000 sit, s katerim so kupili slepim in slabovidnim prilagojeno telovadno napravo. To je bila že druga donacija letos.

Škofja Loka - Direktor Centra slepih in slabovidnih Boris Koprivnikar se je ob priložnosti zahvalil Rotary Clubu Medvode za donacijo iz začetka letošnjega leta, ko je center dobil 500.000 sit, ki so jih namenili deloma za srednješolsko mladino, delno pa za starejše stanovalce doma. Iz

teh sredstev so kupili dvokolesa-tandeme, ki jih srednješolci uporabljajo v prostem času za rekreativne namene, delno pa so financirali izlet stanovalcev z avtobusom, ki so prvič doživeli in izkusili jesensko trgatv. Sredstva so bila namensko porabljena in so dosegla humani namen. Ko se predstavniki obeh strani dobijo naslednjič, bodo ravno tako opravili pregled namembnosti sredstev.

Podpredsednik Rotary Cluba Medvode Igor Križman je ob slovesni predaji čeka povedal, da se je klub ponovno odločil, da po svojih finančnih sposobnostih podpre dejavnost centra, da bi s tem čim bolj olajšali življenje varovancem. "Zavedamo se, da je naše darilo relativno skromno, vendar mislimo, da je vsako darilo dobrodošlo in da ga boste koristno uporabili. Eden od naših

članov je usposobil napravo za telovadbo, ki jo bodo uporabljali varovanci. Po svojih močeh bomo poizkušali pomagati tudi v prihodnje," je dejal Križman.

Fitness oprema, ki je bila izročena Centru, je izredno primerna za slepe in slabovidne, ki so na področju rekreiranja omejeni na fitness rekreacijo. V hiši že imajo takšen prostor, ki je deloma opremljen, veseli pa so vsakega novega kosa, kakor tudi vsake donacije, je pojasnil direktor Koprivnikar. "Delo s slepimi in slabovidnimi je s strani našega financiranja omejeno na tekoče izvajanje šolskih in rehabilitacijskih programov. Sredstva za dodatne aktivnosti v prostem času in za razvojne programe pa pridobivamo na različne načine, zato smo posebej veseli takega sodelovanja, še posebej če ni zgolj enkratno."

Katja Dolenc

Četverčkom vozniški izpit

Priznana in uveljavljena avtošola Ing. Humar bo Nini, Roku, Janu in Tadeju Logar, dijakom 3. letnika Ekonomske šole Kranj, smer ekonomski tehnik, omogočila opraviti vozniški izpit. Učil jih bo ing. Emil Humar osebno.

Emil Humar, Rok, Nina, Jan in Tadej.

Kranj - Nina, Rok, Jan in Tadej Logar so doma iz Škofje Loke. So pridni dijaki, kar rada potrdi tudi njihova razredničarka Sabina Konec, ki je obenem tudi razredničarka najboljšemu razredu na šoli. Drugo leto bodo dopolnili osemnajst let. V njihovih letih mladi že razmišljajo o voznškem izpitu, nekateri imajo tudi že opravljene prve teste in prvo pomoč.

Četverčki pa so tudi dobri športniki, saj igrajo rokomet pri klubu Termo v Škofji Loki. Emil Humar, direktor avtošole Ing. Humar, je bil tudi rokometas in znan rokometni sodnik. Po pogovoru z Marijo Simčič, direktorico Zavoda Ekonomske šole Kranj, ki je

sprožila pobudo o izvajanju pomoči četverčkom, se je Emil Humar odločil, da bi mladim in njihovim staršem rad pomagal, saj je izpit sorazmerno drag. "Nobeni

starši ne morejo, tudi če bi bilo zelo bogati, naenkrat dati 600.000 sit ali več za opravljanje voznškega izpita, kolikor približno stane za štiri otroke danes," pravi Humar, ki bi rad bi pomagal tudi šoli, da bi dijaki lažje prišli do izpita. Četverčki so redno hodili na predavanja v avtošoli Ing. Humar, tudi teste so rešili zelo dobro. Humar jih bo kar osebno naučil voznških veščin in bodo pod njegovim nadzorom opravljali tudi izpitno vožnjo. Z opravljanjem izpita bodo začeli marca, maja pa bodo postali polnoletni. Mladi bodo nedvomno dobili strokovno izobrazbo, saj je avtošola Ing. Humar odlična avtošola, po uspešnosti celo ena izmed treh najboljših v Sloveniji. Za takšno odločitev so Nina, Rok, Jan, Tadej in njuni starši Emilu Humarju zelo hvaležni. Katja Dolenc

Podarili darila in objeme

Frenk Nova in otroci na zabavi.

Ljubljana - V petek, 20. decembra, je bila pred trgovino Baby center na Rudniku zaključna prireditev dobrodelne akcije "Podari objem", ki sta jo pripravila Zveza Prijateljev Mladina Slovenije in Baby center. V njej je sodeloval tudi Baby center iz Kranja. Božiček je že v petek na prireditvi obdaril otroke, igrače, ki so se zbrale do 24. decembra, pa bodo podarjene otrokom socialno ogroženih družin. Ob tej akciji je potekala na spletnih straneh ZPDM tudi donacija petdesetih različnih igrač v višini 100.000 SIT, ki bodo namenjeni najbolj ogroženim družinam.

Katja Dolenc

10 milijonov tolarjev za otroke in slepe

Ljubljana - Člani Rotary cluba Ljubljana so 11. decembra skupaj s TV Slovenija in vrhunskimi domačimi umetniki že desetič pripravili dobrodelno prireditev Miklavžev večer. Del celotnega izkupička, ki letos znaša 9.180.000 tolarjev, je klub namenil akciji "Pomežik soncu - odprimo počitnice vsem otrokom", ki jo organizira Zveza prijateljev mladine. Z njim bodo otrokom omogočili počitnice, invalidnim otrokom pa vsakoletni izlet z muzejskim vlakom. Del sredstev pa so namenili ustanovitvi prvega slovenskega centra za šolanje psov vodičev slepih. To področje je v Sloveniji še zelo slabo pokrito, saj je letno dodeljeno slepim le štiri do šest šolanjih psov, do psa vodnika, pa jih je upravičenih od 200 do 250. Delček teh sredstev bo namenjen tudi nakupu psa vodnika za enega otroka. Poleg zbrane denarne vsote so otroci dobili še klavir, letalske vozovnice, barve za beljenje

in druga nematerialna darila. Člani Rotary cluba Ljubljana in njihovi prijatelji so denar zbirali na več načinov: organizatorji in nastopajoči so se v dobrodelne namene odrekli honorarju, med odajo in dva dni po njej so po telefonu prispevali tudi gledalci. Manjkajoča sredstva pri izvedbi omenjenih projektov bodo zagotovili rotarijanci sami.

Katja Dolenc

Komunikator za Nina

Kamnik - Ne prvi, konstitutivni, seji občinskega sveta občine Kamnik, so sprejeli tudi pobudo, da člani občinskega sveta namenijo vsak po pet tisoč tolarjev (od sedmih) za nabavo komunikatorja za Nina Rakoviča iz Kamnika. Šestnajstletni Nino je gibalno oviran in ne govori, je pa izredno uspešen učenec. Potrebuje tako imenovani komunikator, napravo za lažje spremljanje dogajanj in komuniciranje. Pobudo za nabavo komunikatorja, ki stane 1,2 milijona slovenskih tolarjev, je dal Mladinski center Kamnik. Doslej so zbrali že 600 tisoč tolarjev.

A.Ž.

Obdarjeni učenci OŠ Helene Puhar

Kranj - V petek, 6. decembra, je Miklavž obiskal tudi učence kombiniranega razreda 3. in 4. razreda OŠ Helene Puhar. Dobri mož je bil kar Mišo Bunič osebno, ki je otrokom podaril glasbeni stolp, otroci pa so prejeli tudi manjša praktična darila.

Katja Dolenc

Volilna pravica predsednikom območnih združenj

Ljubljana - Na zadnji, 24. seji Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije, so člani potrdili Pravilnik o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest in Pravilnik o plačah, ter sprejeli nadaljnje usmeritve za sprejem Statuta rdečega križa Slovenije, ki ni oblikovan dovolj natančno, za kar so ustanovili statutarno komisijo, ki bo pripravila spremembe in dopolnila. Predlagali so sklic generalne skupščine enkrat na leto, namesto na pet let, na kateri bi predstavili rezultate dela in načrte za prihodnje leto. Volilno pravico na generalni skupščini bodo po novem namesto članov imeli predsedniki območnih združenj, ki jih v pravnem prometu najbolj zastopajo. Za glasovanje in odločanje pri posameznih točkah morajo predhodno pridobiti soglasje svojih odborov. Člani Glavnega odbora so tudi potrdili, da Rdeči križ ostaja zveza združenj, območna združenja RK pa imajo pravico ustanavljati pravne osebe samo s soglasjem Glavnega odbora in ob podpisu formalne izjave o spoštovanju Statuta RKS. Iz Sklada Ivana Krambergerja, ki ga je rdeči križ Slovenije prejel od Slovenskih novic, bodo nakazali 500.000 SIT za otroke žrtev vojne, minuli konec tedna pa so s puloverjem, knjigo in igračo ali kalkulatorjem v akciji "Božiček in dedek Mraz potrebujeta vas!" razveselili 3.100 otrok. Območna združenja so sama pripravila še dodatna darila. RK Slovenije je 12. decembra podpisal bilateralni sporazum z RK Bosne in Hercegovine, s katerim bo dejavnosti razširil preko meje. Katja Dolenc

Pomoč tudi na Silvestrovo

Milenka Trkovnik in podjetje Kristina svetovanje, d.o.o. ki se že deset let ukvarja z razvijanjem pozitivnih medčloveških odnosov, bo svojo pomoč in nasvete nudila tudi na silvestrsko noč na telefonski številki 01/5344-832 od 20.00 do 3.00 zjutraj.

Katja Dolenc

Na Društvo za nenasilno komunikacijo, Milana Majcna 12, Ljubljana vodijo svetovne pogovore z mladimi in ženskami, ki doživljajo nasilje, ter z mladimi in moškimi, ki nasilje povzročajo. Vsi, ki potrebujete informacije ali bi se želeli naročiti na svetovanje, jih pokličite na telefonsko številko 01/4344 822.

Najbolje je, ko spraviš ljudi v smeh

V Domu oddiha Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije je minuli konec tedna potekal gledališki seminar za slepe in slabovidne. Udeleženci iz cele Slovenije so se spoznali z odrskim gibom, govorom in dihom.

Okroglo pri Kranju - Gledališče slepih in slabovidnih "Nasmeh" je del Sekcije za kulturo pri Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije, od leta 1996 pa je registrirano tudi kot sekcija pri Kulturnem društvu dr. France Prešeren v Žirovnici. V teh letih je svoje mesto našlo v prostoru amaterskega gledališča. Igrajo po vsej Sloveniji. V tem času so naredili tri predstave: *Dan oddiha*, *Časni povabljenec* in *Namišljeni zdravnik*. Pred enim letom so se udeležili Mednarodnega festivala gledališč slepih in slabovidnih v Zagrebu.

"Nasmeh" je v Sloveniji edino gledališče s slepimi in slabovidnimi igralci. **Mateja Fabjan**, ki je režirala omenjene predstave, je povedala, da so izbrali komedije, s katerimi so želeli razbiti zadržanost. "Če se ljudje smejejo, lažje sprostijo zavore pred slepimi in

slabovidnimi. Izbiramo izključno med slepimi in slabovidnimi igralci, ki se radi izražajo v dramskem smislu. V naslednjem letu se pripravljamo na nov projekt." Na predstavah jih občinstvo sprejme zelo dobro in nekateri sploh ne opazijo, da gre za druge vrste gledališča. Nekateri v prvih dejanjih malo s strahom spremljajo igralce, da ne bi kdo kam padel, potem se pa sprostijo in napolnijo dvorano. Letos so si s pomočjo Zveze društev slepih in slabovidnih lahko prvič privoščili pravi seminar. "Pred tem smo imeli podobne vikende z manjšo strokovno pomočjo," je pojasnila Mateja. "Dlje časa smo potrebovali za gibe in premike, slepih in slabovidnim smo prilagodili oznake na odru, da so si lahko pomagali. Drugače pa je delo potekalo podobno kakor pri ostalih amaterskih gledališčih v Sloveniji."

Seminar sta vodila profesorja Akademije za gledališče, radio, film in televizijo **Tomaž Gubenšek** in **Branko Završan**, ki sta udeležencem predstavila za njih povsem nov pristop k igranju. Na seminarju so velik del pozornosti posvetili odrskemu gibu, govoru in dihu, kar je bilo za udeležence nekaj povsem novega. Razlike v igri med klasičnimi igralci ter slepimi in slabovidnimi ni, je pojasnil prof Branko Završan: "Vsak igralec uporablja svoja izrazna sredstva, ravno tako nekdo, ki vidi nekoliko slabše. Pomembna je predispozicija. Človek uporablja tisto kar ima. Gledališče slepih in slabovidnih je gledališče kakor gledališče, naj ga vidi kakor vidi videč, slabo videč ali nevideč, to je vseeno. Tu ne gre za nobeno drugačnost." Pomembna pa ni le želja po igranju, pač pa občutek, je pojasnil

Branko. "S seminarjem želimo gledališče čim bolj odpreti in razširiti možnosti delovanja na ostalih ravneh, predvsem pa poizkušamo improvizirati in spodbujati lastno kreativnost. Posameznik in skupinsko." Udeleženci, ki so se zbrali iz cele Slovenije so bili nad seminarjem navdušeni. Spoznali so povsem nov pristop k igri, svoje znanje pa bodo prenesli tudi naprej. **Veso Pirnat** iz Kopra, **Kaja Petre** iz Ljubljane, **Marjana Vohl** iz Maribora, **Jure Vergel** z Jesenic, **Valter Vertčanik** iz Velenja, **Natalija Žitnik** iz Železnikov, **Jana Mirt** iz Sebenj pri Trzinu, **Metka Pavšič** iz Idrije, **Manja Cevc** iz Tuhijske doline in **Andrej Peršuh** iz Ptujja pa so si med seboj predvsem izmenjali izkušnje in se med seboj bolje spoznali.

Katja Dolenc

V Jalnovi hiši kar 55 jaslic

Letos je na ogled rekordno število jaslic iz različnih materialov in iz različnih slovenskih krajev.

Rodine - Družina Mulej, ki živi v hiši Janeza Jalna na Rodinah in ki skrbno čuva njegovo dediščino, je letos že šestič postavila jaslice v pisateljevi domačiji. Uspelo jim je zbrati nekaj izrednih primerkov iz različnih delov države. Razstava je vredna ogleda, saj je zbirka večinoma nova.

V Jalnovi hiši na Rodinah je na ogled 55 jaslic iz vse države - starih in novih, iz različnih materialov.

Predstavljajo kar 55 jaslic različnih velikosti, oblik in narejene iz različnih materialov. Jeseniški operni pevec **Jaka Jeraša** je za razstavo prispeval kar šest jaslic, ki jih sam izdeluje in ki so zelo izvirne. Jaka je jaslice je postavil v alpski svet, tudi v Log pod Mangartom s pomočjo zanimive drevnesne korenine. Na razstavi je parodija na jaslice, na ogled so jaslice **Ceneta Razingerja** iz Planine pod Goličjo, jaslice na skrilavcu **Branka Čušina** ter jaslice **Ane Korenč**, ki je edina Slovenka, ki ima jaslice stalno razstavljene v Betlehemu in ki je večkrat povabljena v Verono in v Pariz.

V Jalnovi izbi, prijetno domači, ob zakurjeni peči in ob lepih prtihi, ki so jih prispevale ženske iz Podkorena, pozornost vzbudijo jaslice iz voska **Francija Gostiše** iz Brezovice, pa jaslice **Dušana Prešerna**, jaslice, ki sežejo v

prvo svetovno vojno na Kozjansko in kažejo vojake, patre in jaro gospodo. Tu so še miniaturne jaslice iz vsega sveta, jaslice **Mateje Kozmus** iz Sela pri Žirovnici, **Marjana Fabianija** iz Križev, kovinske jaslice, pleterske jaslice in jaslice, ki jih je Mulejvim pred smrtjo izročil znani fotograf **Jaka Čop**. Kartonske jaslice je **Jaku Čopu** v spomin podaril francoski ujetnik v taborišču v Podmežakli, leta 1946. Očitno je, da se zbirka Mulejevih jaslic vsako leto povečuje, saj so imeli običajno na ogled okoli 40 jaslic. Zbirka postaja vsebolj znana in marsikdo se sam ponudi, da bi razstavjal - v veselje organizatorjev in obiskovalcev, ki si jaslice v Jalnovi hiši lahko ogledajo vse do 12. januarja, vsak dan od 10. do 19. ure. V hiši pa obiskovalci lahko tudi kupijo ponatis pisateljevega dela Previsi.

Darinka Sedej

Pouk v treh jezikih

Na Jesenicah so predstavili projekt Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu - Kugyjeve razred, ki ga obiskujejo učenci iz Koroške, Furlanije - Julijske krajine in Slovenije.

Jesenice - Znanje je prihodnost, se zavedajo tudi v jeseniški občini. Tako je župan Boris Bregant minuli petek gostil dr. Miho Vrbinca in mag. Olgo Gallob iz Zvezne gimnazije in Zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu, da sta predstavila projekt Kugyjeve razred, ki na tamkajšnji šoli poteka že četrto leto in ki je zanimiv tudi za slovenske otroke, seveda tudi jeseniške. Predstavitev so se udeležile tudi ravnateljice osnovnih šol Prežihovega Voran-

ca, Toneta Čufarja in Koroške Bele. Kugyjeve razred je šolski model na splošnoizobraževalni šoli, ki se je začel leta 1999. Obiskujejo ga učenci iz sosednih pokrajin avstrijske Koroške, Furlanije - Julijske krajine in Slovenije, ki jih poučujejo vsebine gimnazijskih učnih programov. Posebnost razreda je v temeljiti jezikovni izobrazbi, saj pouk v takih razredih poteka v jezikih sosednih pokrajin - pretežno učni jezik je slovensčina, nekateri predmeti pa pote-

kajo v italijanskem in nemškem jeziku. Hkrati se učenci na nižji stopnji učijo še angleščine, v višjih razredih pa latinščine. Ni čudno torej, da so projekt poimenovali po alpinistu Juliusu Kugyju, ki je mislil in se sporazumeval v vseh treh jezikih in tako gradil mostove med sosednimi narodi.

"Ideja Kugyjevega razreda je v večregionalnosti in obenem mednarodnosti, saj ponujamo vse tri jezike v regiji in še angleščino in latinščino. Projekt podpira tudi Evropska unija," je pojasnil dr. Miha Vrbinca. V I. razred gimnazije se vpišejo otroci pri desetih letih starosti, potem ko avstrijski otroci končajo štiriletno ljudsko šolo, v Sloveniji pa pred uvedbo devetletke razredno stopnjo. Pogoji za vpis je določeno znanje vsaj dveh jezikov, učenci pa morajo opraviti tudi sprejemni pogovor, pri katerem so predvsem pozorni na odprtost učenca, njegovo pripravljenost in zanimanje do učenja.

Ker pri učencih, ki se vpišejo v Kugyjeve razred, obstajajo jezikovne bariere, na šoli prvi teden šole potekajo intenzivni jezikovni tečaji. "Ta teden poimenujemo jezikovna kopel, ko se otroci seznanijo med seboj in z učitelji. Po dosedanjih izkušnjah lahko rečem, da so te kopeli uspešne," je razložila mag. Olga Gallob. Na celovški realki se zavedajo, da se desetletnikom, ki na njihovo šolo pridejo iz tujine, korenito spremeni življenje, ne nazadnje se za daljše obdobje ločijo od družine. Ti otroci imajo na voljo bivanje v Mladinskem domu in Slomškovevemu domu v Celovcu. V obeh in-

ternatih se trudijo, da se tam učenci dobro počutijo in da jim dan preko različnih interesnih dejavnosti čim hitreje in koristno mine. Ob druženju z otroki iz drugih držav še hitreje osvojijo nematerna jezika, izkušnje pa kažejo, da si v tem času učenci naučijo samostojnosti in organiziranosti.

Projekt Kugyjeve razred je osemletno šolanje, tako da učenci izobraževanje končajo istočasno kot srednješolci v Sloveniji; z maturo pri 18 letih. Spričevala so priznana tako v Avstriji kot tudi v Sloveniji in Italiji, zato se lahko po končanem šolanju vpišejo na katerokoli univerzo v treh državah.

Za bivanje v internatu je potrebno plačati med 2.500 in 3.000 nekdanjih avstrijskih šilingov na mesec, medtem ko je prispevek za šolo 204 evre. Da bi starši finančno breme lažje zmogli, so prav starši šolajočih se otrok ustanovili posebno društvo, ki preko Kugyjevega fonda pomagajo plačevati šolanje. Kot je dejal župan Boris Bregant, tudi na Jesenicah želijo, da bi se nekaj njihovih učencev odločilo za tovrstno šolanje, občina pa bo poskusila pri tem pomagati, tudi finančno. Predstavitev projekta bodo v naslednjem letu potekale še po jeseniških osnovnih šolah.

Simon Šubic

V spomin

Peter Brinovec

(1943-2002)

V daljnem Singapuru je ta teden umrl 59-letni Peter Brinovec, znani kranjski športnik, plavalec, ki je največje uspehe doživel ob koncu petdesetih in začetku šestdesetih let. Bratje Brinovec, Vlado, Slavko in Peter, sodijo v generacijo kranjskih plavalcev, ki so svoje uspehe doživljali v drugem desetletju obstoja takrat že dobrodu uveljavljenega Plavalnega kluba Triglav. V Sloveniji je bil tedaj vodilni, članska ekipa najboljša, imel pa je tudi več državnih prvakov v posameznih plavalnih disciplinah. V tem spodbudnem okolju je tudi Peter Brinovec že leta 1957 začel dosegati prve dobre rezultate. Leta 1958 je bil v sestavi moške štafete 4x200 metrov kravl, ki je osvojila zlato na državnem prvenstvu. Z njim so se dosežka veselili Janez Kocmur, Sašo Košnik in brat Vlado. Leta 1960 je Peter postal mladinski državni prvak na 400 in 1500 metrov kravl, prva v državi pa je bila tudi štafeta 4 x 200 m kravl v postavi Milan Košnik, Franc Gatej, Jože Rebolj in Peter Brinovec. V naslednjih dveh letih je bil Peter Brinovec v svojih dveh disciplinah (400 in 1500 metrov prosto) prvi v Sloveniji, dobro pa je plaval tudi 400 metrov mešano in 200 metrov delfin, kjer se je po rezultatih uvrščal na druga mesta. Ta čas šteje za vrhunec Petrove plavalne kariere, ki se je v kranjskem klubu končala sredi šestdesetih let. Da njegovi vrhunski rezultati v tem obdobju niso bili bolj opaženi, pripisujemo dejstvu, da je nekako ostal v senci starejšega brata Vlada, izjemnega plavalca, večkrat državnega prvaka, prvega Kranjčana absolutnega državnega rekorderja, leta 1960 tudi udeleženca olimpijskih iger v Rimu. Zgodba večno drugega se torej v kranjskem plavanju ni začela z bratom Petrič, pač pa dobro desetletje prej z bratom Brinovec.

Kakorkoli že, Peter Brinovec je v kranjskem in slovenskem plavanju zapustil neizbrisno sled, skupaj z generacijami, ki so na tekmovalnih dosegali izjemne rezultate in s tem utrle pot naslednikom. Pri tem pa ni šlo zgolj za rezultate, pač pa tudi za vzgojo športnikov v klene in vtrajne ljudi, ki so tudi v siceršnjem življenju veliko dosegli. Dokaz za to je tudi Peter Brinovec.

Kranjske plavalke in plavalci

12. Novoletni gala koncert

GODALNO ORKESTRER
"AMADEUS"
iz Maxiboxa

1.1.2003 ob 19. uri
Festivalna dvorana Bled

Gorenjska Banka

Sava Info:TD Bled, tel.: 04 5741 122

Veliko sreče, zdravja, uspehov in srečno vožnjo v letu 2003

CESTNO PODJETJE KRANJ družba za vzdrževanje in gradnjo cest, d.d.
Jezerka cesta 20
4000 Kranj
tel.: 04/ 280 60 00
fax: 04/ 204 23 30

Tisoča predstava Lutkovnega gledališča Tri

Trinajst let in tisoč predstav otroške domišljije

"Otrokom radi podarjavo nekaj toplega, lepega, prijaznega, pa tudi smešnega. Zato nisva preveč navdušeni nad klasičnimi pravljicami z volkovi, čarovnicami in podobni."

Kranj - S pravljico Nekoč je bila je pred dnevi Lutkovno gledališče Tri iz Kranja v več kot trinajstih letih neutrudnega delovanja odigralo že tisočo predstav. Duša in srce lutkovnega gledališča sta Natalija Herlec in Ksenija Ponikvar, ki sta se nad lutkarstvom navdušili že v mladih letih. Lutkovno gledališče Tri se je doslej podpisalo pod osem predstav, od tega jih živi pet, in obe lutkovni animatorki jih predstavljata širom po Sloveniji.

Iz najbolj sveže predstave LG Tri "Nekoč je bila".

Pravljica o miški, ki med dolgočasenjem najde knjigo pravljic. Želi si jih brati, a ni nikjer miru.

Domisli si, da bi pripravila uro pravljic, poklicala še druge živalice in bi tako lahko pravljico pre-

brala do konca... To je simpatična zgodba lutkovne predstave *Nekoč je bila*, zadnje izmed osmih predstav, ki jih je v trinajstih letih obstoja uprizorilo Lutkovno gledališče Tri. Prav s to pravljico pa sta pred nedavnim Natalija Herlec in Ksenija Ponikvar, ki vsa ta leta na ta način razveseljujejo otroke, zabeležili že svoj tisoči nastop. Na začetku, leta 1990 so bile tri, že od malega zastrupljene z lutkarstvom. Poleg Ksenije in Natalije takrat še Vaska Trobec, ki pa je po nekaj letih gledališče zapustila. To so bili časi, ko so se učile lutkarstva v Prešernovem gledališču s Sašo Kumpom in Vladimirjem Roosom. Prva predstava, ki so jo skupaj uprizorile je bila *Fidl Faddl*, o čarovniku s tem imenom in bratcih dvojčkih, ki sta na vsak način hočeta ukantiti.

"Na začetku smo predvsem hotele izumiti nekaj novega, na nek način šokirati z vsako predstavo posebej," se spominja Natalija. No, danes s Ksenijo razmišljata nekoliko drugače. "Vse je že izumljeno, bistvo je predvsem v tem, kako kaj uporabiti pri posamezni predstavi. Tako stremiva za tem, da bi si bile predstave različne med seboj, tako po uporabljeni tehnologiji lutk, scenjskih rešitvah kot glasbenemu pristopu in nenazadnje po temati, ki jo vedno nove zgodbe obravnavajo." Po njunem mnenju je eden zelo pomembnih elementov predstav scenjska postavitve, ki mora skozi predstavo z lutkami govoriti isti jezik. Na leto ustvarita povprečno po eno predstavo, osem jih je bilo doslej, od tega je še pet živih, poleg omenjenih dveh po vrstih, šolah, gledališčih, kulturnih domovih igrata še igrice Peter Klepec, Boana in Ojoj, boli.

Natalija in Ksenija med najbolj prijaznimi lutkami na svetu.

Seveda k snovanju predstav povabita tudi sodelavce. Včasih potrebuje glasbenika, včasih ostro dramaturgovo oko, včasih predstava zahteva še kakšnega animatorja, če potrebuje lutkovnega tehnologa pa se ponavadi obrneta na Ivico Bileka ali Mitjo Ritmaniča, pri tehničnih opravilih pa jima vedno pomaga Milan Perne. Lutke izdelujeta sami oziroma s pomočjo prijateljev in znancev. Ksenija in Natalija uprizarjata tako predstave z ročnimi lutkami, marionetami, zanimive so kombinacije z mimiko... "Otrokom radi podarjavo nekaj toplega, lepega, prijaznega, pa tudi smešnega. Zato nisva preveč navdušeni nad kla-

sičnimi pravljicami z volkovi, čarovnicami in podobnimi. Ponavadi v knjižnici poiščeva pravljico, zgodbo, ki nama vzbudi zanimanje in jo potem na najin način prirediva za igrice," o snovanju predstav razmišlja Ksenija, z Natalijo pa v en glas dodajata, da za lutke ni potrebno veliko besed. Če so izgovorne ob pravem trenutku, na pravem mestu in ob intenzivni animaciji, same postanejo velike. Prav zato že 28 let tako radi igrata in komaj čakata, kdaj se bosta lotili nove predstave. Lutke za igrice *Mož in jabolko* so že pripravljene, čakajo le še na postavitev. Lani sta dobili prostor v stari šoli v Šenčurju, kjer

lažje snujeta nove predstave. Poleg tega v okviru KUD, ki ga vodita, delujejo tudi tri otroške skupine, s katerimi vsako leto ustvarita po eno lutkovno predstavo. S predstavami nastopajo tudi na festivalih otroških lutkovnih skupin, radi pa tudi gostujejo, kjerkoli jih povabijo. Lutkovno gledališče Tri v bodoče? Seveda. Ob zagnanosti in veselju, ki ga Natalija in Ksenija vlagata v lutkovne predstave to ne gre dvomiti. Ob številnih nastopih, ki jih imata v teh dneh, bosta v soboto, 11. januarja, s predstavo *Nekoč je bila* med drugim nastopili tudi v okviru Sobotnih matinee v Prešernovem gledališču v Kranju. Igor Kavčič

Razstava slik Gregorja Čeferina

Šenčur - V poslovni stavbi Ržišnik & Perc v Šenčurju je še do 15. januarja na ogled razstava slik akademskega slikarja mlajše generacije, Gregorja Čeferina. Tokratna razstava ponuja pregled skozi njegovo dosedanje umetniško ustvarjanje, ki temelji na tradiciji klasičnega slikarstva, hkrati pa skozi umetnikovo dojemanje sodobne umetnosti, živi v njemu lastnemu jeziku. Gregor Čeferin, diplomiral je na ALU v Ljubljani pri profesorju Emeriku Bernardu in dr. Jožetu Muhoviču in je trenutno vpisan na magistrski študij, je doslej sodeloval na petih skupinskih razstavah po Sloveniji, na 5. Bienalu mesta Kranja, na 10. mednarodnem grafičnem bienalu v Varni leta 1999...

I.K.

Delavnice Gorenjskega muzeja

Kranj - V med in po prazničnih dneh, ko so šole zaprle svoja vrata in mladini namenile počitnice, je Gorenjski muzej pripravil zanimive muzejske delavnice. Danes, v nedeljo in naslednji petek bo v Galeriji Mestne hiše živo.

Prva izmed delavnic bo tako danes, v petek, 27. decembra, ko se bodo otroci lahko igrali arheologe. Ogledali si bodo prelepe predmete z gostujoče arheološke razstave Arhimir in predmete, kar ponavadi ni dovoljeno, držali tudi v rokah. Na drugi delavnici v nedeljo, 29. decembra, se bodo učili pisati egipčanske hieroglife, se podpisali v starodavni egipčanski pisavi, ponovitev prve delavnice pa bo prihodnji petek, 3. januarja. Vabljeni ste otroci od 4. do 12. leta, vse delavnice pa bodo v Galeriji Mestne hiše v Kranju z začetkom ob 10. uri. I.K.

Komorni pevski zbor Loka in ansambel Camerata Antiqua na božičnih koncertih

Pesmi renesanse in srednjega veka

Škofja Loka - Božični koncerti so ena od prepoznavnih dejavnosti Komornega pevskega zbora Loka Škofja Loka, saj je zbor skupaj z zborovodjem Janezom Jocičom doslej izvedel že več kot dvajset različnih božičnih programov, ki tradicionalno zaključujejo jesenski del zborove sezone. Z izborom programa za letošnji božični koncert, izvajali bodo božične pesmi evropskega srednjega veka in renesanse, ostajajo zvesti tudi usmeritvi v predklasično glasbo.

Skupaj z ansamblom Camerata Antiqua, za katerega je značilna uporaba rekonstrukcij številnih glasbenih instrumentov upodobljenih na slovenskih gotskih freskah, so pripravili program pri nas zelo redko izvajanih božičnih skladb evropskega srednjega veka

in renesanse. Tako v začetku koncerta predstavljajo skladbe iz dveh znamenitih glasbenih kodeksov srednjeveške Španije. Pesmi *Cantigas de Santa Maria Alfonso El Sabia* datiramo okoli leta 1285, njim pa sledijo pesmi iz kodeksa *Libre Vermel*, ki je nastal v

XIV. stoletju v samostanu Montserrat v Kataloniji. Zanimivo je, da je pred leti Komorni pevski zbor Loka med svojo turnejo po Španiji obiskal prav ta samostan, kjer živijo in se izobražujejo člani znamenitega deškega zbora ki nadaljujejo tradicijo začeto v času nastanka omenjenega kodeksa. V drugem delu božičnega koncerta predstavljajo renesančne božične skladbe Ludovica da Vittoria, Jacobusa Gallusa, Michaela Praetoriusa in skladbe anonimnih avtorjev iz Anglije, Španije in Italije. Spored letošnjega božičnega kon-

certa so člani Komornega pevskega zbora Loka in ansambla Camerata Antiqua prvič predstavili v viteški dvorani Pokrajinskega muzeja v Mariboru, gostovali pa so tudi v gradu Snežnik ter v Trebnjem. Svoja letošnja božična popotovanja bodo zaključili v ljubljanski Stolnici, kjer bodo s sodelovanju z Imagom Sloveniae pripravili koncert v soboto, 28. decembra, ob 20. uri. Nanj vabijo tudi svoje zveste poslušalce in jim želijo veliko sreče in miru v prihajajočem letu. I.K.

Piše Miha Naglič

Po ljudeh gor, po ljudeh dol

Podlistek o znamenitih Gorenjcih

448

Jara gospoda (I)

Preden sklenemo podlistek o Janku Kersniku, se moramo ustaviti še pri njegovem glavnem pisateljskem delu. To je povest *Jara gospoda*, v kateri naj bi se avtor po mnenju urednika Antona Ocvirka "povzpelo do svoje najbolj stvarne, najbolj realistične upodobitve sveta in življenja". Delo je prvič izšlo leta 1893 v Ljubljanskem zvonu, mi se bomo oprli na spremeno besedo, ki jo je za najnovejšo izdajo napisal dr. Miran Hladnik, naš gorenjski rojak, profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani in gost Glasove preje o Kersniku, 26. septembra 2002.

Profesor Hladnik je v svojem eseju povzel tudi sodbe, ki so bile objavljene pred njegovo. "Sodbe razpravljalcev o Jari gospodi gredo na dva neenakomerna konca. Prevladujoča razlaga je, da je povest

izraz Kersnikove skrbi za slovensko meščanstvo, ki je duhovno in moralno nagnito (Slodnjak), zgodba o moralni mizeriji uradništva, propadajočega v duševnem brezdelju (Grafenauer), slika življenja in miselnosti naše podeželske inteligence (Ocvirk), kritika podeželskega izobraženstva (Kos), realistično hladen in neprijeten opis trške gospode (Kolšek), 'podoba zelo povprečne trške gospode, njene plitkosti in duševne lenobe', gospode, ki ne kaže smisla za resnične človeške vrednote (Janež), 'notranja podoba našega malomeščanstva' (Gregorač), slika meščanske nemorale, površnosti in lahkomišelnosti slovenskega meščanstva v erotičnih rečeh (Tomažević). Bralec iz Jare gospode res veliko izve o uradniškem vsakdanu in o samskem življenju slovenske gospode, ki se zaradi ob podatku, da je imel adjunkt Pavel vse svoje reči v enem samem kovčku, z današnjega stališča precej turobno, če pa presojamo reči v njihovi go-

Kersnikove Kmetijske slike, ilustracija Uroša Hrovata, izdala založba Karantanija, 1995

dovinski dimenziji, pa ne več tako zelo: od vse gospode v trgu imajo le štirje svoje hiše (gostilničar, trgovca in od uradnikov samo notar), vsi ostali živijo v najetih stanovanjih ali sobi. Kakšne vrednote ima ta srenja, se pokaže takoj na prvih straneh povesti, ko se gospoda razgovori o prišleku. Zanima jo, ali je oženjen, ali je pevec, kakšnega političnega prepričanja in kakšnega socialnega porekla je ..."

Kakšna je tedaj Kersnikova podoba "jare gospode" - slovenskega (malo)meščanstva? "Viktor Smolej je leta 1947 v spremni besedi k prvi samostojni izdaji povesti v zbirki *Klasje v duhu povojnega časa* očitil Kersniku, da ni bil dovolj kritičen do meščanstva in da se mu je celo prizanesljivo nasmešnil. Izjava prostodušno razkriva dejstvo, da Kersnik nad meščanstvom v splošnem ni zaskrbljen - le preberimo si iz odlomkov Kersnikovih pisem ne-

kaj strani naprej, kako dobro se je sam počutil v tem stanu. Literarnozgodovinske fraze, da Jara gospoda 'nepriizanesljivo', 'brez slehernega olepšavanja' popisuje podeželsko meščanstvo, ki je 'pogreznjeno v banalnost gostilniških in provincialnih zabav', 'brez idealov', 'brez volje do duhovnega življenja', in da je atmosfera v njej siva, trpka, mučna, dolgočasna, moreča in zatohla (izrazi so iz različnih študij in učbeniških oznak), so nam ponujene v ponovno preverjanje. Zato hla je od cigaretne dima v poznih nočnih urah edinole gosposka soba v Kračevi gostilni, kjer se znajo tržani kar dobro razvedriti in zabavati in jim ni prav nič hudega - jutranji glavobol pač neogibno sodi k dobri zabavi. Kaj pa podeželski gospodi drugače ostaja? To je njen edini možni modus vivendi - na Dunaju bi živela pa brez lastne krivde ali lastnih zaslug pač nekoliko drugače, bolj vele-mestno. Turobne protimeščanske izjave v slovenski literarni zgodovini so posledica kritičnorealističnih estetskih standardov in od 30. let dalje marksističnih nazorskih izhodišč. Do tržanov je Kersnik res ironičen, vendar samo do tistih v stranskih vlogah, nikakor pa ne do glavnih oseb. Tako je karikiral kmetstvo v svojih grajsko-vaških romanih tudi Jurčič, spomnimo se npr. na Krjavlja, pa vendar nikomur ne pride na misel, da bi Jurčiča označil za kritika kmetstva ..."

Vzorčne meritve emisije izpušnih plinov na tehničnih pregledih

Se kadi za vašim avtomobilom?

V skrbi za čistejšo okolje in zaradi zahtev Evropske unije bo tudi v Sloveniji na tehničnih pregledih obvezno meriti vsebnost ogljikovega monoksida v izpušnih plinih motornih vozil. Meritev povprečno traja okoli dvanajst minut, zato od 1. decembra 2003 pričakujte dolge vrste.

Kranj - S 1. decembrom letos so začele pooblaščen organizacije za izvajanje tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil na tehničnih pregledih poskusno meriti emisije izpušnih plinov. Spremembe Pravilnika o tehničnih pregledih motornih in priklopnih vozil namreč narekujejo, da bodo na tehničnih pregledih po 1. decembru leta 2003 začeli v celoti ocenjevati ekološko sprejemljivost vozil, kakor predpisuje direktiva Evropske unije in je tudi ena od obveznosti, ki jih mora Slovenija urediti do vstopa v Evropsko unijo, so sporočili iz Sekcije izvajalcev tehničnih pregledov motornih vozil pri Združenju za promet in zveze v Gospodarski zbornici Slovenije.

Priprave avtomobila na meritve izpušnih plinov.

"V tem prehodnem obdobju izvajamo neuradne meritve emisije izpušnih plinov pri okoli pet do deset odstotkih avtomobilov, ki jih vozniki pripeljejo na tehnični pregled. Meritve ne zaračunavamo dodatno, rezultati meritev pa so zgolj informativni. Ob morebitnih napakah v izpušnem sistemu voznike zgolj opozorimo, da jih bodo morali do naslednjega leta odpraviti, sicer avtomobila tedaj ne bodo mogli registrirati. Vozniki naša opozorila sprejemajo z razumevanjem," je pojasnil Matej Sajovic, vodja tehničnih pregledov v AMZS Kranj.

Izvajalci tehničnih pregledov so se za prehodno obdobje meritev emisij izpušnih plinov odločili, da ne bi prišlo ob dnevu (1. decembra 2003), ko bo meritev izpušnih plinov obvezno opraviti pri vsakem avtomobilu, do neželjenih zastojev na tehničnih pregledih. Izvajanje meritev bo tako

potekalo v dveh fazah. V prvi fazi so tako na vzorčnem številu avtomobilov začeli z doslednimi meritvami emisij izpušnih plinov z ugotavljanjem vsebnosti ogljikovega monoksida pri bencinskih motorjih ter z ugotavljanjem faktorja dimnosti pri dieselskih motorjih v skladu z veljavnimi predpisi. Kasneje bo posebna strokovna delovna skupina Sekcije izvajalcev tehničnih pregledov motornih vozil analizirala izsledke meritev in izkušnje izvajalcev tehničnih pregledov in predvidoma do marca prihodnje leto predlagala rešitve za tovrstne meritve po 1. decembru 2003.

Slaba tretjina katalizatorjev neustreznih

Pri avtomobilih z vgrajenim bencinskim motorjem, katerih izpušni plini se čistijo s sodobno napravo za čiščenje izpušnih pli-

nov (tristeznim katalizatorjem z lambda regulacijo) - avtomobili registrirani 1. 1. 1994 ali kasneje - se opravlja ekološki test.

"Meri se emisija ogljikovega monoksida pri prostem teku motorja in faktor lambda pri povišanih obratih, to je v coni med 2.500 in 2.800 obrati na minuto. Ob tem je pogoj, da je motor segret, torej da je izmerjena temperatura olja v motorju 80 stopinj Celzija," je razložil Sajovic. V tem primeru vsebnost ogljikovega monoksida v izpušnih plinih pri prostem teku ne sme preseči vrednosti, ki jo je podal proizvajalec vozila, oziroma 0,3 odstotka volumna v primerih, ko proizvajalčevega podatka ni. Enako velja za merjenje lambda koeficienta za koncentracijo ogljikovega monoksida - ali v okviru območja vrednosti, ki jo poda proizvajalec, sicer pa v območju 0,997 do 1,003.

"Če sedaj ugotovimo previsoko vrednost ogljikovega monoksida, vznikna napotimo k serviserju, kjer še enkrat opravijo meritve in poiščejo napako. Navadno morajo zamenjati lambda sondo, se pa zgodi, da tudi cel katalizator. Do sedaj smo kontrolirali vsebnost izpušnih plinov pri okoli 150 avtomobilih in pri slabih tretjini smo ugotovili napako," pojasnjuje Sajovic. Ob tem je potrebno dodati, da večina servisov sploh še ni opremljena z ustrežno opremo za merjenje izpušnih plinov, vsaj tako smo obveščeni. Po naših podatkih sodobni merilnik izpušnih

Kontrola temperature motornega olja.

plinov stane okoli dva milijona tolarjev.

Ga bo razneslo ali ne?

Pri avtomobilih, starejših od letnika 1994, ki nimajo vgrajenega katalizatorja, merijo vsebnost ogljikovega monoksida le pri prostem teku motorja. Pri vozilih, ki so bila prvič registrirana pred 1. oktobrom 1986, vsebnost mono-

ksida ne sme presegati 4,5 odstotka volumna, pri avtomobilih, ki so bili registrirani kasneje (do leta 1994), pa 3,5 odstotka.

Pričakovati bi bilo (vsaj laikom), da bodo kakšni stari Zastavini avtomobili krepko presegali mejne vrednosti, a Matej Sajovic pravi, da znamka avtomobila tu sploh ni pomembna. "Naleteli smo že na jugota, ki v izpušnem plinu ni imel niti en odstotek ogljikovega monoksida. V teh primerih se namreč napaka skriva v nastavitvi vplinjača. Če so mejne vrednosti presežene, je treba le dobro nastaviti vplinjač in napaka je odpravljena," je razložil.

Najzahtevnejše so meritve dimnosti pri vozilih z dieselskimi motorji. Meritve opravljajo pri vozilih, ki so bila prvič registrirana 1. januarja 1980 ali kasneje. "Koeficient dimnosti se v teh primerih meri pri maksimalni obremenitvi motorja. Opraviti je treba tri meritve, dobljen koeficient mora biti manjši od vrednosti, ki jo je navedel proizvajalec vozila oziroma manjši od koeficienta 2,5. V kolikor je izmerjena vrednost višja od

mejne oziroma so pri meritvah ugotovljena prevelika nihanja, moramo opraviti še dodatne meritve," pravi Sajovic. Ob tem je nekoliko v Sali dejal, da samo čakajo, kdaj bo med meritvijo razneslo katerega od starejših motorjev...

Dražji tehnični pregledi

Novo zahtevo pomenijo tudi nove cene. Po dosedanjih izkušnjah traja meritev izpušnih plinov okoli dvanajst minut, pri dieselskih motorjih še dlje. Tak strošek po seveda kmalu vključen tudi v ceno tehničnega pregleda. Že sedaj, ko te meritve opravljajo brezplačno in zgolj na petih odstotkih avtomobilov, se je cena tehničnih pregledov dvignila za 200 tolarjev. Težko je verjeti, da je bil dvig cene tehničnega pregleda v decembru zgolj naključje. Ko bodo meritve obvezne za vsa vozila, lahko pričakujemo še višje cene. A ceno za čistejšo okolje je pač treba plačati.

Simon Šubic, foto: Tina Dokl

Pred odhodom na dopust

Obvarujte se vlomilcev

Kranj - V teh prazničnih dneh, ko se bodo nekateri odpravili na večdnevni novoletni dopust, bodisi na silvestrovanje na tuje bodisi smučati, se je treba zavedati, da vlomilci nimajo dopusta. Zanje se pravo delo prične prav tedaj, ko za ostale nastopijo dopusti. Da vas ob prihodu domov ne pričaka izpraznjeno stanovanje, smo za vas pripravili nekaj praktičnih napotkov, kako se obvarovati vlomilcev.

Vlomilci v stanovanja ali stanovanjske hiše najpogosteje vlomijo z lomljenjem cilindričnih vložkov ključavnice na vhodnih vratih, vlamljanjem vhodnih vrat s telesno silo ali jeklenim pripomočkom in z razbitjem stekla. Kdor že od sedaj ni poskrbel za dodatno mehansko in elektronsko zaščito stanovanja, najbrž tega ne bo uspel storiti v enem dnevu. Kljub temu pa pred odhodom na dopust lahko poskrbi, da na potencialnega vlomilca ne bo čakala lestev kar na zunanji strani hiše ali da bi okoli hiše ležalo

orodje, s katerim bi si nepridipravi pomagali pri vlamljanju.

O odhodu na dopust obvestite svoje bližnje sorodnike ali sosedje, ki jim zaupate. Z njimi se dogovorite, da bodo vsakodnevno iz nabiralnika pobrali vso pošto in časopise, saj pomeni polni nabiralnik zeleno luč za vsakega premetenca. Zaradi istega vzroka nikar na vrata ne obečajte obvestila, da ste na dopustu, prav tako predpražniki ali korita za rože niso prava skrivališča za ključke. Pred odhodom preverite, da so zaprta vsa okna in vrata.

Priporočljivo je, da doma ne puščate večje količine gotovine, nakit, vrednejše dokumente, plačilne kartice ipd. Policija tudi svetuje, da imate dokumentacijo za tehnične predmete na varnem, priporočljivo pa je tudi, da vredne slike, nakit in ostale dragocene predmete predhodno slikate. Če vas bo vlomilec že "obiskal", boste policiji na ta način najlažje posredovali natančne podatke o ukradenem blagu. S.S.

Streznil se je na policiji

Bled - Blejski policisti so v ponedeljek nekaj pred polnočjo ob kontroli prometa nameravali ustaviti 50-letnega voznika osebnega vozila B.D. z Jesenic, a je ta njihove znake "spregledal". No, policisti so se podvzeli za njim in ga kaj hitro vendarle ustavili. Ker je kazal znake vinjenosti, so mu odredili preizkus alkoholiziranosti, vendar ga je Jeseničan zavrnil. Še več, kljub prepovedi se je odpeljal naprej. Policistom tako ni preostalo drugega, kot da ga znova ustavijo in ga pridržijo do iztreznitve. Le na takšen način je patrulja lahko zagotovila, da voznik ne bi še naprej kršil prometnih predpisov, so v sporočilu za medije še zapisali na Policijski upravi Kranj. S.S.

Celoten proces je računalniško podprt.

Menjava ne bo potrebna

Novi slovenski potni listi so izdelani po mednarodnih standardih o potovalnih dokumentih in bodo veljali tudi ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Ljubljana - Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo ne bo treba menjati potnih listov, so pred dnevi na čedalje pogostejša vprašanja o morebitni menjavi novih slovenskih potnih listov odgovorili na ministrstvu za notranje zadeve. Pojasnili so, da so obrazci novih slovenskih potnih listov izdelani v skladu z mednarodnimi standardi s področja potovalnih dokumentov.

V skladu s Pravilnikom o izvrševanju Zakona o potnih listinah državljanov Republike Slovenije z leta 2001 morajo potni listi ustrezati mednarodnim standardom o dimenziji, fizičnih lastnostih, postavitvah podatkovnih polj ter grafične izvedbe zapisov (kakovost zapisa, oznaka države izdajateljice, zapis datumov in OCR-B zapis). Pri pripravi obrazcev novih potnih listov so na MNZ izhajali tudi iz pravnega reda Evropske unije; pri tem sta mišljeni predvsem Resolucije predstavnikov vlad držav članic EU o eno-

tnem formatu potnega lista iz leta 1981 ter njene kasnejše spremembe in dopolnitve ter Odločitev predstavnikov vlad držav članic EU o določitvi potnik listin za vrnitev iz leta 1996.

Glede na navedeno ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo potnih listov ne bo potrebno menjati niti oblikovno spreminjati, razen manjših popravkov, ki jih bodo morale narediti vse države članice (ko bo potrebno v kazalu podatkovnih polj jezikom držav članic EU dodati tudi slovenščino), zaradi česar bo potrebna sprememba Resolucije o enotnem formatu potnega lista. Po ustaljenem postopku, ki je na primer veljal ob sprejetju Republike Avstrije, so države članice EU le obvestile druge države članice o datumu začetka izdaje novih potnih listov z vključnimi popravki, že izdanih in veljavnih potnih listov pa državljanom ni bilo potrebno zamenjati, so še zapisali v sporočilu ministrstva za notranje zadeve. S.S.

Iskali so pomoč gasilcev

Gasili, odpirali stanovanje...

Kranj - Regijski center za obveščanje Uprave RS za zaščito in reševanje, izpostava Kranj, je v dneh pred božičem na telefonski številki 112 prejel kar nekaj klicev, preko katerih so zaprosili za pomoč gasilcev.

V ponedeljek zvečer so tako kranjski gasilci prihitali v gozd v Hrastju, kjer je ob cesti, ki se odcepi od ceste Kranj - Šenčur in zavije proti Hrastju gorelo v naravi. Kot so ugotovili, je neki občan tam zakuril odpadke in kraj zapustil. Ogenj so pogasili. Tega dne so prostovoljni gasilci z Godešiča intervenirali v svojem kraju, ker so se v nekem dimniku vnele saje in je nastal večji ogenj. Zaradi vnetih saj v dimniku so morali na Kriški ulici posredovati tudi kranjski poklicni gasilci.

V ponedeljek dopoldne je neki občan sporočil, da na Slovenskem Javorniku pri izlivu vode iz čistilne naprave v reko Savo nastajajo zelo močne pene. Jeseniški poklicni gasilci in inšpektori-

ca za okolje in prostor so na kraju dogodka izvedeli, da v Savo odteka zgolj višek tehnološke vode, ki se zaradi velikega padca peni.

V Škofji Loki so prostovoljni gasilci na poziv policije morali s pomočjo lestve skozi okno vstopiti v stanovanje, ki se nahaja v tretjem nadstropju stanovanjskega bloka. S tem so omogočili vstop v stanovanje policistom in reševalcem, ki so jih poklicali sosedje, ker so pogrešali bolno sosedo.

V torek je zaradi metanja petard zagorelo staro votlo drevo pod Vilo Prešeren na Bledu. Tleenje drevesa so pogasili blejski gasilci. Kranjski poklicni gasilci pa so pomagali stanovalcu na Šorlijevi ulici v Kranju, ki mu je po stanovanju tekla voda. Gasilci so odpravili napako na dotoku vode kotlička za splakanje in posesali vodo, ki je odtekla na tla. S.S.

KRIMINAL

Denar, pijača in tobak

Kranj - Pred dnevi je nekdo vlomil v prostore Balinarskega kluba Primskovo, a začuda se balinarske opreme ni niti dotaknil. Zamikal ga je namreč denar in tako balinarje "olajšal" za 120 tisoč tolarjev. Vlomilski podvig bo očitno "zali" še z dvanajstimi steklenicami žgane pijače, ki jih je prav tako odnesel, zmanjkalo pa je tudi nekaj paketov cigaret. S.S.

300 prijavljenih, 117 izbranih

Slovenci smo dobili prvo enoto pogodbenih rezerv, ki bo svoje pogodbenne pravice in obveznosti izvajala v 132. gorskem bataljonu s sedežem na Bohinjski Beli. Do leta 2010 potrebujejo v Sloveniji šest tisoč prostovoljnih, pogodbenih rezervistov.

Bohinjska Bela - O tem, da so imeli do petega decembra Gorenjci še čas, da se odločijo o tem, ali bi postali pripadnik pogodbenih rezerv v gorski enoti slovenske vojske, smo že pisali. Pa naj vseeno nekatere stvari še enkrat omenimo ter dodamo, da je bilo dva dni pred Božičem v vojašnici na Bohinjski Beli precej živahno, saj je bil postroj prve enote pogodbenih rezerv Slovenije. Izpostavljamo za obrambo z Gorenjskega so pred časom ponudile sklenitev pogodbe več kot tisoč pripadnikom, ki imajo vojaški razpored na območju izpostav za obrambo v Radovljici, na Jesenicah, v Kranju, Škofji Loki in Trzinu. Kandidati so vložili prošnje in izmed 273 prijavljenih je bilo izbranih 117 kandidatur, 156 kandidatov, pa je ostalo zunaj izbora. V Slovenski vojski želijo pridobiti kvaliteten kader. Naslednje leto se bo dopolnjevalo v gorenjskem območju tudi v enotah za zračno in radiološko, kemično in biološko obrambo.

Na tematskem srečanju in postroju prve pogodbenih rezerv Slovenije v vojašnici Bohinjska Bela smo lahko govorili z novimi pripadniki Slovenske vojske, za strokovne odgovore pa so bili na voljo tudi polkovnik Jože Majcenovič, Generalštab Slovenske vojske, brigadir Bojan Šuligoj, namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske in Alojz Matičič iz Sektorja za vojaške zadeve. Brigadir Bojan Šuligoj je izrazil zadovoljstvo nad zastavljenim projektom, saj je vsa stvar stekla zelo hitro. Na postroju so posameznim pogodbenim rezervistom podelili tudi kovanec Slovenske vojske.

Denis Guzelj iz Škofja Loke ima 27 let: "Za pogodbenega rezervista sem se po eni strani odločil mogoče zaradi kasnejše zaposlitve v vojski, po drugi pa tudi zaradi denarja. Sem zaposlen. Pravzaprav sem na Bohinjski Beli že služil vojaški rok, tako da vojašnico poznam. Pogoji za pogodbeno rezervo pa so tudi kar v redu."

set let (častnik), ima najmanj srednjo poklicno šolo (vojak), srednjo ali višjo šolo (podčastnik) oziroma najmanj visoko strokovno šolo (častnik), ima opravljen tečaj za poveljnika oddelka vojnih enot ali podčastniški čin - če kandidira za dolžnost podčastnika, ima končano ŠRO oziroma ŠCVE

Na postroju so posameznim pogodbenim rezervistom podelili tudi kovanec Slovenske vojske.

ali častniški čin - če kandidira za dolžnost častnika, vozniško dovoljenje C kategorije, če želi opravljati dolžnost voznika, ni zaposlen v tujini oziroma na delu, usposabljanju ali šolanju v tujini, ni prednostno razporejen na delovno dolžnost (npr. policist ali carinik), ni oseba, ki se ne razporeja na obrambne dolžnosti, ni bil še kaznovan in je podal pisno soglasje za varnostno preverjanje.

Izpolnjevanje pogojev je preverjal upravni organ pristojen za obrambne zadeve, izbiro kandidatov pa komisija, ki jo je imenoval minister za obrambo. V svoji vlogi oziroma prošnji za sprejem med pogodbenih rezervistov so kandidati lahko navedli ali želijo skleniti pogodbo v rezervni sestavi kot vojak, podčastnik ali častnik, kar ste lahko ravnokar prebrali, saj sta zahtevani za določeno mesto določena izobrazba in starost. Kandidati so lahko izrazili tudi željo po rodu oziroma službi ali formacijski dolžnosti, ki bi jo radi opravljali.

Uredba o pogodbenem opravljanju vojaške službe v vojaški rezervni sestavi Slovenske vojske seveda določa splošne pogoje za opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi, postopke izpolnjevanja, pravice in dolžnosti pogodbenih pripadnikov, nadomestila, druge prejemke in povračila in razloge za prenehanje oziroma odpoved pogodbe. O vsem tem smo podrobneje že pisali. Pravzaprav smo se dotaknili tem, ki so takrat morebitne kandidate najbolj zanimala, zato le osvežimo spomin. Pravice in dolžnosti pogodbenih pripadnikov so nasled-

nje: izbor terminov in uskladitev z delodajalcem, udeležba na usposabljanjih, odlaganje udeležbe na usposabljanju zaradi določeni tehničnih razlogov (npr. primer bolezni, rojstvo otroka, smrt v ožji družini, nujna pomoč v družini ob naravnih in drugih nesrečah, udeležbe na izpitu, ...), sporočanje podatkov o zdravljenju, izrabi pravice starševskega dopusta in napotitvi na delo, usposabljanje in šolanje v tujino, opravljanje vojaške službe v miru zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah, oziroma z mednarodnimi pogodbami ali zaradi povečanega dalj časa trajajočega obsega nalog, ki jih pripadniki stalne sestave ne morejo opraviti, zlasti pri opravljanju na-

malo glede svojih delodajalcev in Slovenske vojske: stroški, ki bodo nastali v času odsotnosti delavca z delovnega mesta, ko bo na usposabljanju, bodo delodajalci dobili povrnjene, obveščeni bodo o usposabljanjih za koledarsko leto vnaprej in zakonsko vezani, da pogodbenika pustijo na usposabljanje. Pogodbeniku pa se v primeru zapletov nudi strani vojske tudi pravna pomoč. Termine usposabljanja lahko določijo rezervisti sami ali v dogovoru z delodajalcem. Petletna pogodba se lahko prekine v nekaterih primerih. Če jo prekine pripadnik, pogodbeni rezervist, pa mora povrniti stroške usposabljanja in dvanajst mesečnih plačil za pripravljenost na domu.

Večina se jih je odločila za pogodbeno rezervo ravno zaradi denarja, ki ga prejmejo. Po petih letih, za toliko časa podpisajo rezervisti pogodbo, dobijo možnost podaljšanja pogodbe in lahko postanejo pripadniki rezervne sestave. Če se potem odločijo, da pogodbo podaljšajo za eno časovno obdobje, dobijo denarno nagrado, ki je v višini treh plač. Njihova mesečna plača, osnovna, je 23 tisoč tolarjev. Gre za nadomestilo za pripravljenost na domu. To plačo dobijo rezervisti za mesec v letu, za vse dneve, ko so vpoklicani (povrnjeni tudi potni stroški, hrana, nezgodno zavarovanje...),

Igor Pečenik iz Kranja se je ravno tako odločil za oddajo vloge za pogodbeno rezervo, ker mu je vojska kot taka všeč, če pa se vsemu temu doda še plačilo, se pa tudi strinja: "Delam v Savi in vedno sem se ukvarjal s športom. Nikoli sicer tekmovalno. Drugače pa deskam na snegu. Trenutno sem kar navdušen nad rezervisti oziroma nad vsem, kar se dogaja okoli mene."

Alojz Matičič, polkovnik Jože Majcenovič in brigadir Bojan Šuligoj.

V ponedeljek smo bili v vojašnici na Bohinjski Beli, kjer ima sedež 132. gorski bataljon, priča zgodovinskega dogodka, ki je in bo pomemben za nadaljnji razvoj slovenske vojske, kot tudi vključevanje v mednarodne integracije. Vojaški poklic je na Slovenskem visoko cenjen in željan, čeprav so nekateri prepričani nasprotno. Nesporno pa je, da večina državljanov podpira opuščanje naborništa in obveznega služenja v rezervni sestavi, ki ne zadovoljuje in ne daje več odgovorov na porajajoče varnostne probleme v svetu. Odgovor na to je poklicna vojska, dopolnjena s pogodbeno rezervo.

log ZRP ob naravnih in drugih nesrečah ter v izrednem ali vojnem stanju, odpoved pogodbe. Na drugi strani imamo (če lahko tako rečemo) "delodajalca" pogodbenih rezervistov, Ministrstvo za obrambo, ki ima do njih ravno tako svoje obveznosti: predstavitev možnih terminov usposabljanja (do konca novembra oziroma šestdeset dni pred začetkom usposabljanja), seznanitev z načrtom usposabljanja za naslednje leto (do konca oziroma trideset dni pred začetkom usposabljanja), povrnitev plače delodajalcem, zavarovanje kandidata za morebitno nesrečo pri delu, zagotavljanje njihove pravne pomoči pogodbenemu pripadniku, če ga delodajalec ne sprejme na prejšnje delo ali ga postavi v manj ugoden položaj, izplačilo plačil za pripravljenost in za udeležbo na usposabljanju ter prevoznih stroškov in drugih prejemkov. Če povzamemo in povemo enostavneje tisto, kar je morebitne kandidate oziroma sedaj pogodbenih rezervistov, zani-

Kandidati so podpisali pogodbe minulo soboto. Večina prijavljenih jih je bila starostno pod trideset let. Za izpad kandidata je bila največkrat vzrok šolska izobrazba. Nekaj pa je bilo tudi takih, ki niso izpolnjevali zdravstvenih meril ali so bili v preteklosti kaznovani.

pa dobijo dnevno nadomestilo, ki je za delavni dan 75-odstotno - pač glede na položaj, ki ga posameznik zavzema. Za sobote bodo rezervisti prejeli sto in nedelje sto petdesetodstotno nadomestilo. Nezaposleni pa dobijo tudi med tednom stoo odstotno nadomestilo.

Polkovnik Klemen Medja, ki je ob enem tudi načelnik Gorske šole Slovenske vojske je v pri nas že objavljenem članku, ki je govoril o pogodbenih rezervah, spregovoril o usposabljanju v gorski enoti, kjer je poudaril pomembnost tehnike in taktike gorskega bojevanja. "Želimo kader s čim boljše predhodno usposobljenostjo, zato je eden od kriterijev izbora tudi civilna gorniška usposobljenost. Ni pa to nujen pogoj za kandidata. Gorski svet je namreč zelo specifično področje. Verjetno bo enota imela poleg ostalih zelo specifične naloge iz področja zaščite in reševanja."

Alenka Brun, foto: Gorazd Kavčič

Janez TRILER iz Železnikov, drugi tenorist Slovenskega okteta

Slutil sem, da bom nekoč pel v slavnem zboru

Leta 1996, ko je profesor Anton Nanut iskal pevce za novi Slovenski oktet, je bil za drugega tenorista izbran takrat 30-letni učitelj glasbe Janez Triler iz Železnikov. Ves svet je bil nenadoma v njegovih rokah. Slutil je, da se bo enkrat poslovlil od Selške doline in da bo na velikih odrih žel aplavze, vendar o petju v oktetu še sanjati ni upal. Preveč ga je spoštoval in nedosegljiv se mu je zdel.

Na koncertu Slovenskega okteta na božični dan v župnijski cerkvi sv. Jurija v Stari Loki je bila kot tretja pesem na sporedu Stolcerjeva in Tomčeva Rajske strune. Tako kot po vsaki pesmi je tudi po tej cerkev napolnil silovit aplavz, ki je bil še posebej namenjen Janezu Trilerju iz Racovnika v Železnikih, ki je bil v tej čudoviti božični pesmi solist. V cerkvi so bili številni njegovi znanci in prijatelji in zanesljivo tudi kdo od nekdanjih in sedanjih učencev, ki jih je v osnovni šoli na Trati kot učitelj glasbe uvedel v svet petja in glasbe. Sploh pa pri Janezu Trilerju ni bojazni, da ga ljudje ne bi poznali. Po naravi je veseljak, godec in pevec, ki mu tudi danes ni problem do jutra držati družbo pokonci. Potrpelje ima z mladimi in starimi, zdravimi in bolnimi. Ko je nastopal za telesno in duševno prizadeto mladino, mu ni bilo škoda časa in truda sestri za klavir in z nerodnimi otroškimi prstki pritisniti na tipko. Na Racovniku, na hišni številki 11, živi skupaj z ženo Danico, doma iz Ševlj, učiteljico razrednega pouka in tudi pevko, hčerko Majo, učenko drugega razreda devetletke v Železnikih, ki že eno leto uspešno vadi violino pri profesorju Arminu Šešku v Škofji Loki, in očetom Konradom, ki je izredno ročen človek in poznan izdelovalec jaslic. Njegove jaslice, izdelane iz tolčenega bakra, so bile na naslovnici predbožičnega izvoda Gorenjskega glasa.

Janez je bil vedno na tesnem s časom, zadnja leta, ko je član Slovenskega okteta, pa ga ima še manj. Oktet za letošnje božične in novoletne praznike veliko nastopa z izbranim programom slovenskih in tujih božičnih pesmi. V nedeljo, 29. decembra, bo pel tudi v Naklem. Ko smo se pretekli teden zvečer dobili na njegovem domu, so bile prve besede namenjene Božiču. Janez Triler na ta praznik veliko dá. Sveti večer je nekaj posebnega. Ljudi združijo bolj kot katerikoli drugi večer, posebej polnočnica, pravi. Trilarjevi gredo k polnočnici v Zali Log. Danica je pevka tamkajšnjega cerkvenega zbora, ki ga vodi Janez. Letos sta vzela s seboj tudi Majo, ki na koro, ko prepelava mamica in oči, noče biti manjvredna in hoče tudi zase notne liste.

Dvajset let s harmoniko

"Bo kar držalo, da sta mi bili glasba in pesem položeni v zibelko. Stari oče po mamini strani, Lojzov iz Martinj vrha, je bil glasbenik. Klarinet je igral. Našel sem ga in ga hranim. Doma smo pogosto prepevali. Brat je igral harmoniko, v glasbeno šolo za harmoniko sem šel tudi sam in na osnovni šoli spremljal folklorno

skupino, ki jo je vodila Ančka Bogataj. To je bilo zame nekaj posebnega. Vleklo me je tudi k pevcom. Pel sem v osnovnošolskem zboru, resneje pa kasneje pri mešanem pevskem zboru Iskra. Na zadnjem koncertu v Škofji Loki sem srečal prijatelja, s katerim sva skupaj začela prepevati pri Iskri. Moram reči, da sva si z Ivanom kar krepko stisnila roki," je povedal Janez Triler, ki je v osmem razredu igral za prvi Silvester. "V Martinj vrhu so iskali godca in so prišli po moje ga brata, ki pa je bil pri vojaki. Pridi pa ti igrati, saj tudi znaš, so mi dejali, ko sem ležal za pečko. Starši so jih zaman prepričevali, da sem še premlad in da še ne znam dovolj melodij. Niso in niso odnehal in moral sem z njimi. To je bil prvi Silvester. Nato sem jih zapored odigral še 19, zadnjega leta 2000. Potem sem, tudi zaradi družine in drugih obveznosti, odnehal in spoznal, da je tudi doma lepo in da sem bil v tem pogledu v teh letih za marsikaj prikrasjan. Razen tega sva z bratom 16 let, od ustanovitve naprej pa do konca, dokler se je še dalo zdržati, igrala v ansamblu Obzorje. Potem je prišla druga sestava, ki tudi ne igra več."

Na vprašanje, zakaj je prav v Selški dolini toliko odličnih pevcev in glasbenikov, je Janez Triler odgovoril, da verjetno zato, ker sta petje in glasba ljudem lajšala težko življenje in jih razvedrila. Tudi Kropa, kjer je bilo tako kot v Železnikih in drugih slovenskih železarskih krajih težko življenje, je znana po odličnih pevcih.

Povabilo v Slovenski oktet

Kot da bi slutil, da bo petje vedno bolj pomembno v njegovem življenju, se je Janez Triler pevsko šolal pod vodstvom profesorice in znane pevke Ileana Bratuž Kacijan. Slutil je, da bo postala nekoč Selška dolina premajhna za njegov pevski talent in da bo žel aplavze tudi na velikih in pomembnih odrih. "To ni ponižujo-

če za mojo dolino, v kateri sem začel glasbeno pot in v kateri smo spravili med ljudi toliko lepih in mnogokrat že pozabljenih melodij. Da bom kdaj zapel pri Slovenskem oktetu še pomisliti nisem upal. Zdel se mi je nedosegljiv. Zato me je povabilo na avdicijo presenetilo. Nastala pa je zanimiva zgodba. Avdicija je bila v soboto, jaz pa sem imel v petek zvečer dogovorjeno igranje. Najprej sem se odločil, da ne bom igral, ker na tako pomembno avdicijo ni dobro iti z utrujenim glasom, potem sem pa le popustil in pristal na igranje do polnoči, ki pa se je zavleklo do jutranjih ur. Vseeno sem odšel v Ljubljano in se osebno opravičil gospodu Antonu Nanutu, da pač za avdicijo nisem pripravljen. Če te danes ne bomo izbrali, te bomo poklicali naslednjo soboto, je rekel. Res so me poklicali. V Ljubljano sem odšel brez treme, z zahtevnim programom, v katerem se mora drugi tenor resnično izkazati, teoretično in glasovno. Ko so me vprašali, kam naj me obvestijo o odločitvi, sem bil prepričan, da sem sprejet." Za povabilo na avdicijo pa "krivi" Danilo Čadeža. Takratni ansambel Obzorje je skupaj s kvartetom Do, v katerem je pel Danilo Čadež, gostoval pri Slovencih v Nemčiji in Franciji. Janez se spominja, da je takrat Danilo še posebej pozorno spremljal njegovo prepevanje. Janez Triler

je vesel, da je na odru sosed Vladimirju Čadežu, sinu velikega pevca prvega Slovenskega okteta.

Potem so se za novo sestavljeni Slovenski oktet začela naporena leta iskanja in glasovnega usklajevanja. Novi pevci so prihajali z novimi glasovi, drugačnimi, kot jih je imel prvi oktet, ki je februarja leta 1996 nehal prepevati. Nekaj časa je pri mlajši sestavi pel tudi Peter Ambrož, enkratni drugi tenor v letih 1966 do 1996, s katerim stopiti skupaj na oder je bila za Janeza Trilarja posebna čast. Po Antonu Nanutu je postal leta 2000 umetniški vodja dr. Mirko Cuderman, eden najbolj izobraženih in z literaturo "oboroženih" Slovencev na področju zborovskega petja. Trije pevci so bili zamenjani in nastal je oktet z obetavno prihodnostjo in velikimi priložnostmi. "Oktet je posebna pevka sestava. V njem se poje drugače kot v zboru ali na opernem odru. V oktetu mora biti vsak pevec solist. Na vsak glas sta samo dva pevca in ni nikogar drugega, da bi ti pomagal. Glasovno moraš biti pripravljen. Izgovorov, da si glasovno ali kako drugače utrujen, ni," je pojasnil bistvo petja v oktetu Janez Triler. "Vaje imamo dvakrat ali trikrat tedensko po tri ure. Profesor dr. Mirko Cuderman je vedno zraven. Prijetno je hoditi na vaje. Doma tudi

Trilerjevi iz Racovnika: hčerka Maja, žena Danica, Janezov oče Konrad in Janez.

zapojem, pa v avtomobilu, med vožnjo. Doma večinoma ponavljam le tekstovne vaje."

Nekdanji in sedanjí pevci v Društvu Slovenski oktet

Janez Triler je povedal, da želi sedanjí Slovenski oktet nadaljevati tradicijo prvega, v katerega so bili 27. septembra leta 1951 izbrani prva tenorja Janez Lipušček in Gašper Dermota, druga tenorja Božo Grošelj in Marij Kogoj, prva basista Tone Kozlevčar in Roman Petrovič ter druga basista Artur Šulc in Tone Petrovič. Umetniški vodja je bil profesor Janez Bole. Oktet je prvič nastopil 23. julija 1952 v Trstu. Od takrat do leta 1996 je v oktetu bilo 25 pevcev, ki so nastopili okrog 4000-krat v skoraj 40 državah sveta. Leta 1996 je prvič zapela nova generacija Slovenskega okteta.

"Po treh menjavah po letu 1996 smo sedaj v Slovenskem oktetu prva tenorista Andrej Ropas iz Kamnika in Vladimir Čadež iz Solkana, druga tenorista Rajko Meserko iz Šmartna pri Litiji in jaz, baritonista Primož Dekleva iz Pivke in Jože Vidic iz Šmartna pri Litiji ter basista Matej Voje iz Ljubljane in Janko Volčanšek iz Ljubljane. Imeli smo že nekaj uspešnih in odmevnih nastopov doma in na tujem. Ko smo peli na Koroškem, so v nabito polnih dvoranah vzklikali Mojce, Mojce. Mi doma se še premalo zavemo, kakšno moč ima pesem. Tam za Karavankami gledajo najo drugače. Prepevali smo v Bruslju in Strasbourgu, kjer so se s svojimi kulturami predstavile pridružene članice Evropske unije. Nekaj posebnega je bilo gostovanje v Rusiji, kjer smo peli v sloviti dvorani Čajkovskega. Ponosni smo bili, da so bili v dvorani številni slovenski gospodarstveniki z Milošem Kovačičem, direktorjem Krke na čelu, ki je naš pokrovitelj in je v Rusiji zelo spoštovan, in poljanski rojak iz Žirov dr. Franci Demšar, ki je slovenski veleposlanik v Moskvi. Z našim atašejem za kulturo, nekdanjim pevcom Logaškega okteta in novinarjem Televizije Primožem Sarkom smo se peljali s transibirske železnice tja do Bajkalskega jezera. Na koncertih in na potovanjih smo doživeli pravo Rusijo. Slovani imamo res marsikaj skupnega. Rusi so takoj razumeli našo pesem, tako kot mi zelo hitro dojamemo njihove čudovite pesmi in glasove, ob katerih se sprašujemo, kje jih jemljejo," je pripovedoval Janez. Oktobra leta 2001,

petdeset let po ustanovitvi prvega Slovenskega okteta, so na ustanovni zbor Društva Slovenski oktet povabili vse dosedanje še žive pevce. Vsi so prišli in srca so se raznežila, ko sta na koncertu Kernjakovo Mojce skupaj zapela dva Čadeža: oče Danilo, član nekdanjega okteta prvo kitico, sin Vladimir, pevec sedanjega okteta, pa drugo. Njuna pesem je simbolično potrdila vez med vsemi pevci Slovenskega okteta, ene najboljših kulturnih skupin v zgodovini Slovencev.

"Slovenski oktet je bil vedno nekaj posebnega," je prepričan Janez Triler. "Znani slovenski skladatelji so precej pesmi napisali posebej zanj, ki jih je znal najbolje zapeti. Glasovi njegovih pevcev so imeli vedno neko posebno

štva dr. Anton Bebler, se zboljšujejo, še posebej sedaj, ko je nad oktetom prevzela pokroviteljstvo novomeška Krka. V Ljubljani bi si radi dobili prostor, v katerem bi uredili muzej Slovenskega okteta. Po domovih nekdanjih pevcev in drugje po Sloveniji je toliko stvari, od plošč in letakov do časopisnih člankov, ki spominjajo na slavno pot Slovenskega okteta. Zadnjič je eden od potomcev bratov Petrovič prinesel oktetu zelo, zelo staro gramofonsko ploščo.

Vsaka pesem je bogastvo

Janez Triler gre povsod, kamor ga povabijo, da zapoje in zaigra, čeprav ima sedaj za take reči manj časa. Zelo redko še "odšpila" kakšno poroko.

Skupaj s hčerko Majo, ki bo, če bo še tako pridno vadila, odlična violinistka. Uživa, če gre z mamico ali očijem na koncert.

barvo in to je tudi naša značilnost. Ko nas ljudje poslušajo, se vedno sprašujejo, ali smo taki kot so bili naši slavni predhodniki. Nekdanji pevci nam pravijo, da smo in to nas veseli."

Razmere, v katerih deluje Slovenski oktet, bo Bogdanu Pogačniku je predsednik novega dru-

"Glasilke je treba varovati. So zapletena stvar in z njimi ne smeš pretiravati. Moje glasilke so zelo obremenjene. Najprej v šoli, potem pa na vajah okteta in domačega zbora. Še posebej se izogibam hladnih pijač, čeprav ni slabo kaj dobrega popiti," je o varovanju svojega glasu povedal Janez. "Pesem pa je zame vse. Lepo je, če znaš peti. Saj niso pomembne in vredne le arije. Tudi preprosta pesem seže v srce. Nam Slovincem očitajo, da imamo otožne pesmi. Morda jih samo preveč otožno pojemo. Kakšno kitico bi lahko zapeli bolj veselo. Spoštujem vsako pesem in glasbo, če je dobra in če jo razumem. V vsaki je več dobrega kot slabega, vendar je na prvem mestu domača pesem. Z njo bi moral vsak začeti. Slovenci imamo toliko dobrih glasbenikov in pevcev. Najbolj sem pa vesel, če katerega od svojih učencev vidim prepevati."

Jože Košnjek, slike Tina Dokl

Na odru skupaj s prvim tenoristom Vladimirjem Čadežem (levo), drugim tenoristom Rajkom Meserkom in baritonistom Jožetom Vidicem.

Cena elektrike tudi po kvaliteti

Prvega marca bo začela veljati nova uredba o dobavi električne energije, ki prinaša v odnose med dobavitelji in uporabniki kar precej novosti.

Ljubljana - Slovenska vlada je v torek sprejela uredbo o določitvi splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije, ki določa predvsem odnose in postopke med uporabniki elektroenergetskega omrežja in upravljavcem omrežja ter ostalimi reguliranimi dejavnostmi s tega področja, in sicer na izhodiščih, ki jih je uvedel energetski zakon in ki jih zahteva sodoben način uporabe električne energije.

Uredba o določitvi splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije, ki jo je vlada sprejela, določa predvsem odnose in postopke med uporabniki elektroenergetskega omrežja in upravljavcem omrežja ter ostalimi reguliranimi dejavnostmi s tega področja, je na novinarski konferenci po drugi seji vlade dejal minister za okolje, prostor in energijo Janez Kopač. Doslej je bilo to urejeno z več akti, konec leta 1999 pa je začel veljati energetski zakon, ki predvideva novo ureditev tega področja. Vlada pa je to storila s sprejemom uredbe o določitvi splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije, ki bo začela veljati od 1. marca 2003. Uredba predstavlja pomembno vsebinsko novost, ki jo bodo morali zlasti v elektrodistribucijskih podjetjih temeljito preučiti in se na začetek njenega izvajanja temeljito pripraviti.

Električna energija po pogodbah

Upravljavci omrežja - ELES in elektrodistribucijska podjetja so odgovorni za zanesljivo in varno oskrbo z električno energijo. Izdaja soglasje za priključitev, z upravičenimi odjemalci in proizvajalci podpiše pogodbo o priključitvi in o dostopu do omrežja, opravlja meritve dobave in odjema električne energije, ki so osnova za obračun nadomestila za uporabo omrežja, za obračun električne energije tarifnim odjemalcem in so na voljo upravičenim odjemalcem ter njihovim dobaviteljem. Če upravljavec omrežja ne opravlja svojih obveznosti, kot to od njega zahteva uredba, so uporabniki omrežja, ki bi jim zaradi tega bila povzročena škoda, upravičeni do odškodnine. Uredba tudi natančno opredeljuje, v katerih primerih sme uporabniku omrežja zaradi njegovega ne-

dovoljenega delovanja upravljavec omrežja prekiniti dobavo ali odjem električne energije.

Uporabnik omrežja je odgovoren, da uporablja električno energijo na dovoljen in varen način, da njegove naprave v javno elektroenergetsko omrežje ne širijo motenj, ki bi motile oskrbo ostalih uporabnikov omrežja. Uporabnik omrežja je dolžan tudi obveščati upravljavca omrežja o opaženih okvarah in napakah na omrežju. Izvajalec prenosa ali distribucije električne energije je zadolžen predvsem za izvedbo nalog, ki mu jih naloži upravljavec omrežja, in za zagotavljanje tehničnih rešitev razvoja, posodobitve in priključitve novih uporabnikov na omrežje. Uredba definira pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da se lahko nov uporabnik priključi na javno elektroenergetsko omrežje ali obstoječi uporabnik poveča priključno moč. Opredeljuje tudi postopek priključitve ter osnovne parametre pogodbe o dostopu do omrežja. Uredba določa, da je uporabnik dolžan pokriti neposredne in povprečne stroške vključitve v omrežje. Neposredni stroški se nanašajo na samo izvedbo priključka, medtem ko se povprečni stroški nanašajo na tiste, ki jih ima z vključitvijo uporabnika upravljavec omrežja in jih določi Agencija za energijo v enem mesecu po uveljavitvi uredbe.

Sodoben način življenja in novi tehnološko-industrijski procesi zahtevajo povečanje kakovosti oskrbe z električno energijo. Zato uredba uvaja višje standarde kakovosti dobavljene električne energije. Za tehnološko zahtevno industrijo je posebej pomemben podatek, da uredba zastruje največje število in trajanje kratkotrajnih in dolgotrajnih prekinitev napajanja z električno napetostjo. Po uredbi je treba doseči prvo izboljšanje do leta 2006, končno izboljšanje pa do leta 2008.

Novosti tudi za gospodinjstva

Nova uredba prinaša novosti tudi za gospodinjstva. Za pridobivanje soglasja za priključek bo tudi poslej v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja pristojno elektrodistribucijsko podjetje, potekalo pa bo po pravih upravljavca postopka, kar pomeni, da ga je elektrodistribucijsko podjetje dolžno izdati, če so pogoji izpolnjeni, in sicer po ceni, ki je predvidena za takse v upravnem postopku. Sicer pa tudi v primeru, da elektrodistribucijsko podjetje zavrne izdajo soglasja, ima prosilec možnost pritožbe na drugi stopnji, česar doslej praktično ni bilo. Pri stroških priključevanja se ukinja sedanja priključnina. Uporabnik bo po prejemu soglasja moral z elektrodistributerjem skleniti pogodbo. V skladu z njo bo distributer lahko zaračunal le neposredne stroške priključitve ter povprečne stroške priključevanja v Sloveniji. Višino slednjih bo določila agencija za energijo in še niso znani. Sicer pa uredba predvideva tudi natančna pravila, kdaj sme priti do prekinitve odjema ali oddaje električne energije, novost pa je tudi ta, da se cenejši električni tok, ki je obračunan od 13. do 16. ure, vsaj tam, kjer je mož-

nost daljinske nastavitve števec, avtomatično obračunava vedno od 13. do 16. ure, saj je doslej ob prehodu med poletnim in zimskim časom prišlo do zamika za eno uro. Pomembna novost bodo predplačilni števci električne energije, ki do sedaj niso bili možni. Poslej pa bomo lahko v naprej kupili določeno količino energije, ko bo vplačani znesek porabljen, pa se bo dobava avtomatično prekinila. Podobno kot pri nakupu predplačilne kartice za mobilni telefon ali plačilo cestnine z ABC kartico. Predplačilni števci naj bi bili uporabni zlasti za najemodajalce, lastnike vikendov in podobno. Novost uredbe je tudi uvedba odškodnin. Upravljavec omrežja bo imel pravico do povračila škode od uporabnika, če je škoda nastala zaradi ravnanj uporabnika, na podlagi katerih mu je prekinil ali ustavil odjem oziroma oddajo električne energije. Po drugi strani pa bo tudi uporabnik imel pravico do odškodnine, če mu je upravljavec omrežja neuteemeljeno prekinil ali ustavil odjem oziroma oddajo električne energije, pa tudi v primeru, če traja prekinitev odjema neupravičeno dolgo glede na določbe iz te uredbe.

Stefan Žargi

Z novim letom višje cene

Ljubljana - Z novim letom bodo začele veljati nove, višje cene prenosa nekaterih poštinih pošiljk v notranjem prometu ter nove cene telefaksnih storitev v notranjem in mednarodnem prometu. Cena prenosa standardiziranega pisma in dopisnice se bo tako s sedanjih 33 tolarjev zvišala na 38 tolarjev, cena prenosa nestandardiziranega pisma mase do 20 gramov in nestandardizirane dopisnice s 36 tolarjev na 44 tolarjev ter cena prenosa nestandardiziranega pisma mase nad 20 do 100 gramov s sedanjih 66 tolarjev na 76 tolarjev. Sedanje cene veljajo od oktobra, ko je vlada v skladu z uredbo o določitvi najvišjih

cen osnovnih poštinih storitev v notranjem prometu znižala cene, ki jih je Pošta Slovenije uveljavila 1. septembra na osnovi soglasja Agencije za telekomunikacije, radiodifuzijo in pošto. Agencija je višje cene odobrila na podlagi novega zakona o poštinih storitvah, ki je začel veljati 30. maja letos, vendar pa so na ministrstvu za gospodarstvo presodili, da določanje cen v skladu z zakonom o kontroli cen do konca leta še ostaja pod njihovim okriljem. S 1. januarjem 2003 pa bo pristojnost za določanje cen osnovnih poštinih storitev v notranjem prometu dokončno prešla na agencijo.

š.ž.

So v ZRJ zapihali hladni vetrovi preteklosti?

Srbska in jugoslovanska vlada sta sklenili, da zamrzneta podpis prototrgovinskega sporazuma s Slovenijo.

Ljubljana - Iz slovenskega ministrstva za gospodarstvo so sporočili, da je odložen podpis prototrgovinskega sporazuma med Slovenijo in ZRJ, ki je bil parafriran konec septembra, podpisan pa naj bi bil že novembra. Po vrsti srečanj gospodarskih delegacij v zadnjih dveh mesecih, triumfalnem odprtju Mercatorjevega megamarketa v Beogradu in vrsti toplih besed ob ponovni vzpostavitvi redne letalske proge med Ljubljano in Beogradom, se v Beogradu pojavljajo trditve o neenakopravnem odnosu Slovencev do srbskih podjetij v Sloveniji.

Skupno stališče srbske in jugoslovanske vlade je, da se aktivnosti, povezane s sklenitvijo prototrgovinskega sporazuma med Slovenijo in ZRJ, zamrznejo zaradi neustrezne obravnave naših podjetij in gospodarstva v Sloveniji, je za Glas javnosti dejal srbski minister za trgovino, storitve in turizem Slobodan Milosavljevič. Kot je poudaril, jugoslovanska stran zgolj želi, da so njihova podjetja v Sloveniji obravnavana enako, kot so slovenska podjetja v ZRJ. Srbski minister ob tem navaja še, da je bilo v zadnjem času kar nekaj primerov neustrezne obravnave jugoslovanskih podjetij na slovenskem trgu. Po besedah Milosavljeviča ne gre le za poskus trgovske družbe Delta, da v Ljubljani odpre supermarket, ter ob tem spomni na neuspešni poskus izvoza kajmaka v Slovenijo. Izvoz ni uspel, ker v Sloveniji niso bili sprejeti certifikati, ki so jih izdale jugoslovanske institucije. Milosavljevič meni, da bi bilo zelo pomembno doseči soglasje o medsebojnem priznavanju dovolilnic in standardov, ki spremljajo izvoz blaga. Zdaj namreč zaradi nepriznavanja certifikatov jugoslovanskih institucij v Sloveniji prihaja do zvišanja cen blaga, kar ga naredi nekonkurenčnega na slovenskem trgu.

ZRJ ni navedla natančnih razlogov, zakaj se je odločila za odpoved podpisa sporazuma, sporočajo iz slovenskega ministrstva za gospodarstvo, nepodpis sporazu-

ma škodi predvsem ZRJ, saj se uvoz iz te države v Slovenijo zaradi tega najverjetneje ne bi povečal. Slovenija ima namreč v blagovni menjavi z ZRJ velik presežek, ki je v letošnjih prvih desetih mesecih znašal skoraj 32 milijonov evrov. Sklenitev prototrgovinskega sporazuma bi lahko prispevala s povečanjem izvoza srbskih izdelkov v Slovenijo k njegovemu zmanjšanju. Zanimivo ob tem je, da so se za podpis takega prototrgovinskega sporazuma v Beogradu odločili s Hrvaško, medtem ko za Slovenijo velja, da se s podpisom mudi, saj se mora uporabljati vsaj leto dni, preden ga bo Slovenija morala prenehati uporabljati s polnopravnim članstvom v Evropski uniji. Skrajni rok za začetek njegove uporabe je tako začetek maja leta 2003. Prototrgovinski sporazum, ki je asimetričen, bi več ugodnosti prinesel jugoslovanski strani, predvsem za industrijske izdelke, saj bodo carine za njihov uvoz v Slovenijo z dnem uveljavitve sporazuma v celoti odpravljene, medtem ko bi se carine za blago slovenskega porekla pri uvozu v ZRJ ukinjale postopoma do leta 2007.

Stefan Žargi

barcaffé

GORENJSKI GLAS

DOBAVA KURILNEGA OLJA

Z GOTOVINSKIM
PLAČILOM
DO NAJCENEJŠEGA
KURILNEGA OLJA

Dvorje 98
4207 Cerklje

tel: 04/23 15 742
fax: 04/23 15 741

Na koncu pride najboljše.

HYUNDAI Getz

Nagrada
na naš račun!

ZIVILA

Z malo sreče lahko staro zaključite z novim. Na zaključnem žrebanju 11. januarja 2003 boste še enkrat v igri za deset računov, na naš račun pa bo šel še novi Hyundai Getz.

ZIVILA

PIJAČA BRAVO 159,00 SIT
MULTIVIT 1.5 l

PURANJI FILE 1.389,00 SIT
Hrb. 1 kg

V petek, 27. in v soboto, 28. decembra je na sporedu posebna ponudba, ki velja samo za izdelke v zalogi. Obiščite HIPERMARKET Črnuče, Pol k sejmišču 32 in HIPERMARKET Parmova, Parmova ulica 51 v Ljubljani, HIPERMARKET Cerklje, Slovenska cesta 10, Cerklje na Gorenjskem ter HIPERMARKET Tržič, Cesta Ste Marie aux Mines 4 v Tržiču.

ZIVILA

HIPERMARKET
Cerklje, Črnuče, Parmova, Tržič

ZIVILA KRANJ, d. d., Cesta na Okroglo 3, 4202 Nalco

Hiperaktivni čez vikend

Obisk dedka Mraza s spremstvom, lutkovna igra in zaključno žrebanje.

HIPERMARKET Cerklje:
petek, 27. decembra ob 16:30

HIPERMARKET Tržič:
petek, 27. decembra ob 18:30

Trije prijazni nagrajujejo: Zberite vse tri nalepke z decembrskih obiskov Miklavža, Božička in dedka Mraza v Hipermarketih Živila in se potegujte za privlačne sladke nagrade in igrače. Zaključna žrebanja so ta konec tedna!

DECEMBRSKI OBRATOVALNI ČASI

HIPERMARKET Tržič
med tednom: 7:00 - 20:00
sobota: 7:00 - 20:00
nedelja: 8:00 - 15:00

HIPERMARKET Cerklje
med tednom: 7:00 - 19:00
sobota: 7:00 - 17:00
nedelja: 8:00 - 12:00

Vodni park tudi namesto zelenih zim

Penzion in restavracija Tripič s štirimi zvezdicami v Bohinjski Bistrici sta pomemben del turistične ponudbe Bohinja. Krsto Tripič pa je prepričan, da ima Bohinj še velike turistične možnosti in da mu bo nastajajoči vodni park pomembna obogatitev.

Krsto Tripič

Bohinjska Bistrica - Penzion in restavracija Tripič na Triglavski 13 v Bohinjski Bistrici ima danes 170 sedežev in poleti še 80 na prostem. S 50 ležišči, velikim parkiriščem, savno, solarijem in konferenčno dvorano se uvršča v pomemben del turistične ponudbe v Bohinju. Penzion ima svojo spletno stran na internetu in zato tudi po tem Bohinj poznajo domala po vsem svetu. Nekdanjim turistom iz Italije, Nemčije, Anglije so ga prav spletne strani predstavile tudi Američanom in gostom iz različnih delov sveta. Vera in Krsto Tripič, oba po poklicu gostinca, sta si pred 23 leti

zaželela, da bi začela nekaj na svoje. Pred Bohinjsko Bistrico, v Nomenju, sta dobila v najem manjši lokal. Poldrugo leto sta bila v kraju, ko sta ugotovila, da je lepo, vendar premajhno. Zato sta v najem vzela takratno Pirčevo vilo, poznano tudi kot Gostišče Lev ob Bohinjskem jezeru. Tam sta "držala" tri leta in pol, potem pa sta odprla restavracijo v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici.

"Mislim, da sva oba kar malce ponosna na to, da sva v Zoisovem gradu zaorala svojevrstno turistično gostinsko ledino. Pet let sva imela v njem restavracijo, potem pa sva se odločila za pomemben korak. Ves čas sva si namreč želela na svoje in takrat sva se odločila," se danes spominjata Vera in Krsto.

Na Triglavski cesti 13 v Bohinjski Bistrici sta 1986. leta odprla Penzion Tripič. Njuna tiha želja in cilj sta bila, da prideta enkrat do svoje restavracije. Na tem mestu je bila nekdanja kmetija, ki sta jo kupila od takratne občine Radovljica. Pogoji je bil, da ostane gostinsko trgovski objekt. Tega pogoja pa se Vera in Krsto nista ustrašila. Zadovoljna sta bila in se odločila za nakup. Kasneje se je izkazalo, da bo treba domala vse nanovo zgraditi. Tudi to je bil zanj izizziv. Spominjata se, da so bili za izgradnjo penziona in restavracije potrebni kar štirje gradbeni načrti in tudi posojila so bila.

Začela sta z ureditvijo točilnice in kuhinje. Temu bi zdaj lahko rekli prva gradbena faza. Tej je potem sledila gradnja pritličja v novem delu. Po tem je prišla na vrsto nadzidava in nazadnje še dograditev penzionske restavracije. Ta gradnja, v štirih fazah, s štirimi gradbenimi načrti, je potekala do 1997. leta.

Penzion in restavracija Tripič sta danes poznana po svetu, doma pa prav tako, med domačimi gosti še posebej tudi po domači hrani. Juha, pečenka, pečenice, krvavice,

Pogoja ob nakupu na Triglavski v Bohinjski Bistrici, da objekt obdrži gostinsko namembnost, se Vera in Krsto pred šestnajstimi leti nista ustrašila.

ričet, kmečka pojedina ... so jedi, ki jih poznajo številni gostje Tripiča iz zadnjih let in iz različnih kra-

jev Slovenije pa tudi iz tujine. Danes je v Penzionu in restavraciji dvanajst zaposlenih. Poleti, v sezoni, številčno osebje okrepijo z učenci srednje gostinske šole v Radovljici in z visoke šole na Bledu. Da ima Penzion z restavracijo štiri zvezdice pa potrjujejo med drugim seveda tudi postrežba in hrana ob vsakem času.

"Pričakujem, da bo vodni park, ki naj bi bil, kot tudi dejansko kaže gradnja, odprt na začetku poletne sezone, v marsičem obogatil turistično ponudbo in poslovno uspešnost Bohinja. Čez letošnjo turistično sezono se sicer ne moremo pritoževati. Tudi med novoletnimi prazniki pričakujemo, da bodo turistične zmogljivosti dokaj zasedene. Vendar pa nam zima, kakršno imamo zdaj, ne obeta nič dobrega. Če bo po novem letu Bohinj zelen, bodo turisti odšli. Res je, da jih zgolj vodni park ne bi zadržal in napolnil turističnih

zmogljivosti, vendar pa bi bilo gostov zagotovo več, kot jih bo, če bomo imeli zeleno zimo," razmišlja Krsto Tripič.

V Bohinju ga poznajo kot uspešnega poslovneža in turističnega delavca. Je tudi član upravnega odbora Območne obrtne zbornice Radovljica in član gostinske sekcije v zbornici. Konec septembra je srečal Abrahamo in z Ženo Vero sta ponosna, da hčerki Irena in Karmen sledita in sodelujeta pri nadaljevanju njunega življenjskega projekta.

"17. decembra letos je minilo 16 let, ko sva z ženo začela v Restavraciji na Triglavski v Bohinjski Bistrici. Pomembna datuma pa sta zame tudi 9. avgust izpred treh let, ko sem dobil vnukinjo Karin in letošnji 14. december, ko sem ob rojstvu vnuka Marcela še drugič postal stari očka. Ja, bilo je kar zanimivo leto, ki se pravkar izteka." Andrej Žalar

Pomivalni stroj 3 v 1

Ljubljana - Electrolux je v svojem proizvodnem programu poskrbel za novost, javnosti je predstavil nov pomivalni stroj s funkcijo '3 v 1', ki omogoča boljši izkoristek trikomponentnih tablet za pomivanje posode. Z uporabo nove funkcije je posoda v krajšem času bolje pomita, saj nov stroj optimalno izkorišča novo tehnologijo pomivalnih strojev.

xov pomivalni stroj '3 v 1' odlikujejo trije razredi A - za energijsko učinkovitost in zmogljivost pomivanja ter za sušenje. Pomivalni stroj je tudi ekološki, saj zaradi krajšega delovanja porabi manj električne energije in vode, na voljo pa so: intenzivni program pri 70 stopinjah Celzija, ekonomični in standardni pri 50 stopinjah Celzija in kratki, 30-minutni program.

Vklop pomivalnega stroja je mogoče nastaviti do 19 ur vnaprej, ob pomivanju s tradicionalnim programom indikatorja za sol in sredstvo za sijaj opozorita uporabnika, da se je znižal nivo. Z enim pranjem je mogoče pomiti do 12 pogrinjkov, novost pa je na voljo tudi v slovenskih prodajalnah. Skupina Electrolux letno prodaja več kot 60 milijonov proizvodov v več kot 150 državah sveta.

Lani je družba s 87.000 zaposlenimi dosegla prodajo več kot 135 milijard švedskih kron, o omenjeno skupino pa spadajo tudi blagovne znamke AEG, Zanussi, Frigidaire, Eureka in Husqvarna. R.Š.

Z izbiro nastavitve '3 v 1' pomivalni stroj aktivira poseben način pomivanja; tableta se do konca raztopi, rezultati sušenja so boljši, ker se sredstvo za sijaj sprosti šele ob zadnjem vročem izpiranju posode, za boljši izkoristek encimov v pomivalnem stroju stroj izbere najugodnejšo temperaturo vode, slednji pa je opremljen tudi s posebej prilagojenim predalom za tablete. Electrolux

Restavracija ima 170 sedežev.

Nova storitev za uporabnike kartic American Express

Ljubljana - American Express je prvi med ponudniki plačilnih kartic uporabnikom zagotovil online storitev My account, ki omogoča preverjanje trenutnega finančnega stanja in nefakturiranih stroškov tekočega obdobja ali izpis računa iz preteklega obdobja. Minuli mesec so prenovili tudi spletne strani www.americanexpress.si, ki so po novem obsejnejše, za uporabnike pa je najbolj dobrodošla nova online storitev My account. Slednja zagotavlja pri plačevanju računov s kartico American Express večjo preglednost, uporabniki računa lahko kjerkoli in kadarkoli preko interneta pregledajo stroške in vplačila še pred prejemom rednega mesečnega računa, kar pomeni, da lahko spremljajo višino izdatkov, ki so izpisani v naslednjem računu. Poleg tega lahko preko interneta preverijo račune iz predhodnega obdobja ali prepis posameznih računov. Funkcija omogoča tudi printanje računov in prenos v datoteko. Uporabniški račun My Account je na voljo uporabnikom zelene, Gold Card ali Company Card. Za omenjeno storitev se lahko prijavi kar na spletni strani American Express, tako dobijo dostop do svojega uporabniškega računa, ki je zaščiten s protokolom, podjetja pa lahko dobijo dostop za več uporabnikov. American Express je trenutno edini ponudnik plačilnih kartic v Sloveniji, ki svojim uporabnikom omogoča tovrstni vpogled v finančno stanje preko interneta. Na spletnih straneh American Express sta na voljo tudi seznam prodajnih mest v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Makedoniji, kjer sprejemajo kartice American Express in iskalnik bančnih avtomatov po svetu, kjer lahko dvigajo gotovino. R.Š.

Novi izvršni direktor Avtotehne

Ljubljana - Sredi decembra sta soustanovitelja slovenskega Microsofta Grega Kučec in predsednik uprave Avtotehne, d.d., Jordan Kocjančič podpisala pogodbo o opravljanju del izvršnega direktorja za informacijsko tehnologijo omenjene družbe. Nedavno je Avtotehna kupila podjetja PCX, Alstore in HPC, upravlja tudi skupino Repro, ter si s svojim poslovanjem zagotovila vodilno vlogo pri trženju informacijske tehnologije in vzpostavljanju sodobnih sistemskih rešitev na slovenskem trgu. Kocjančič je ob podpisu pogodbe dejal, da so se v Avtotehni že pred leti odločili, da bodo razvili področje informacijske tehnologije na raven, ki bo v prihodnosti omogočala eno od najpomembnejših dejavnosti. "Z reorganizacijo poslovnega sistema Avtotehna, d.d., ki se je prilagodil sodobnim izzivom in priložnostim, smo tako dobili možnost, da z uveljavljenim inženirjem kot je Grega Kučec, omogočimo naš poslovni razvoj," je še dodal Kocjančič. Kučec pa je ob prevzemu pomembne funkcije povedal, da bo delo izvršnega direktorja začel opravljal marca prihodnje leto, podjetja, ki so pod okriljem družbe, že dobro pozna, saj jih je večina dober Microsoftov partner, vodenje velike družbe, ki deluje tudi zunaj področja informacijske tehnologije pa so zanj nov izziv. R.Š.

Državna pomoč malemu gospodarstvu

Ljubljana - Slovenija se tudi na področju državne pomoči malim in srednje velikim podjetjem (MSP) prilagaja zakonodaji Evropske unije. Osnovne skupine pomoči so dotacije in davčne oprostitve, kapitalske naložbe, ugodna posojila, davčne odložitve in jamstva.

Omenjene oblike državne pomoči spodbujajo zasebno lastniško strukturo, zaposlovanje in podjetniška znanja, za mala in srednje velika podjetja pa je značilno tudi, da se lahko hitro prilagajajo tržnim spremembam ter prispevajo k izvozu in trgovini. V tranzicijskih državah, med njimi tudi v Sloveniji, se je izkazalo, da so MSP zelo pomembna za industrijsko prestrukturiranje. Slovenija je že pred enajstimi leti sprejela zakon za promocijo malih in srednje velikih podjetij, ki predvideva kredite za manjše projekte, skupna vlaganja MSP, investiranja in financiranje poslovnih inkubatorjev, poslovnih in prostocarskih con ter tehnoloških parkov, garancije za kredite in spodbude za ustanavljanje in razvoj majhnih poslovnih enot. Slovenija je pred dvema letoma sprejela tudi evropsko definicijo za mala in srednje velika podjetja; za srednje veliko velja podjetje, ki ima manj kot 250 zaposlenih in je letni promet manjši od 40 milijonov evrov, mala podjetja imajo manj kot 50 zaposlenih, letni promet pa je manjši od 7 milijonov evrov. V EU predstavljajo mala in srednje

velika podjetja 99,8 odstotka vseh podjetij, 66 odstotkov skupne zaposlenosti in 65 odstotkov prometa podjetij. Stopnja rasti zaposlovanja je večja kot v velikih podjetjih, zaradi prožnosti in sposobnosti hitrega prilagajanja razvoju in specializaciji zahtev trga so MSP tudi pomemben pospeševalec konkurenčnosti evropske industrije in njene zmoglosti prodora na trge tretjih držav. Še posebej je njihova vloga pomembna v zaposlovanju regijah in na podeželskih območjih. Slovenija se po številu MSP približuje Evropi, vendar naša podjetja ustvarjajo manjši delež delovnih mest in prihodka, zato naj bi bilo spodbujanje razvoja MSP naravnano na ukrepe, ki bi povečali uspešnost tega dela gospodarstva. Za hitrejši razvoj malega gospodarstva pri nas si prizadevajo tudi obrtne zbornice, podjetniški centri in ostale strokovne institucije. Sklad za razvoj malega gospodarstva RS ponuja ugodnejše vire za razvojne projekte MSP in za začetnike. V nekaterih regijah delujejo garancijski skladi, ki omogočajo ugodnejše financiranje. Renata Škrjanc

Gorenjska Banka
Banka s poslubom

**PLAČILNI PROMET
ZA PRAVNE OSEBE V
KLANJU SELIMO NA
NOVO LOKACIJO -
BLEIWEISOVA CESTA 4**

Cenjene stranke obveščamo, da se z 31. 12. 2002 opravljanje plačilnega prometa za pravne osebe seli v našo ekspanzijsko lokacijo na Bleiweisovi cesti 4.

Delovni čas:

• od ponedeljka do petka: od 8.00 do 17.00

Gorenjska Banka
Banka s poslubom

Veselo v novo leto 2003

Drevi v Vodicach, v ponedeljek v Besnici.

Ansambel Matjaža Kokalja

Prireditve Veselo v novo leto bomo po včerajšnjem srečanju, ki smo ga pripravili s krajevno skupnostjo Blejska Dobrava v občini Jesenice, nadaljevali drevi v Vodicach, v ponedeljek pa v Besnici. Glavni pokrovitelj vseh prireditev Veselo v novo leto je GORENJSKA BANKA KRANJ. Pokrovitelj včerajšnje prireditve na Blejski Dobravi pa je bila občina Jesenice.

Drevi v Vodicach

V dvorani kulturnega doma Vodicach bo prireditev **nocoj, 27. decembra, ob 19. uri**. Na prireditvi, ki jo organizira Turistično društvo Vodice, na njej pa bodo prvič podelili tudi letošnja priznanja za urejenost kraja, je pokrovitelj občina Vodice.

Nastopili bodo:

- ansambli: Ajda, Bohpomagej, Jevšek, Matjaža Kokalja, Krila, Tihojla in Tulipan
- Moški pevski zbor KUD Oton Župančič Sora
- pevača Tjaša Križnar in Valentin Antonijo

- harmonikarja Kristina Pahor in Jernej Arh

Na prireditvi bo predsednik Turističnega društva Vodice Lojze Kosce podelil priznanja, žrebali pa bodo tudi nagrade. Vstopnice za prireditev ne bo. Vabljeni!

V ponedeljek v Spodnji Besnici

V dvorani gasilskega doma v Spodnji Besnici pa bo sklepna prireditev Veselo v novo leto v **ponedeljek, 30. decembra, ob 19. uri**. Tudi tokrat jo bomo pripravili skupaj s Turističnim društvom Besnica, pokrovitelj pa bo Mestna občina Kranj.

Nastopili bodo:

- ansambli: Ajda, Besniški kvintet, Jevšek, Krila, Matjaža Kokalja in Tulipan
 - Rokovnjaška godba
 - pevača Tjaša Križnar in Valentin Antonijo
 - harmonikarja Kristina Pahor in Jernej Arh
- Na prireditvi bomo žrebali tudi nagrade! Vabljeni

Ansambel Krila

Besniški kvintet

Ansambel Bohpomagej

Rokovnjaška godba

Pevka Tjaša Križnar

Harmonikar Jernej Arh

VESELI DECEMBER
v **KRANJ-U**
OD **26.12.2002**
DO **1.1.2003**

www.veseli-december.com

VESELI DECEMBER - vsak dan od 20. ure dalje -
pod šotorom pri Gimnaziji v Kranju

27.12. - Yuhubanda

28.12. - Vlado Kreslin in Mali bogovi, Princes

29.12. - Jasmin Stavros, The Strings

30.12. - House večer - DJ Aleksij, DJ Carlton, DJ Leigh, MC Urbano

SILVESTROVANJE - od 21. ure dalje -
Slovenski trg v Kranju

California, The Unimogs band
sgnjemet ob polnoči

PRAVLJIČNA VAS - Slovenski trg
vsak dan od 17 do 19 ure delavnice in program za otroke
27.12. - Čarovnik Grega, obisk Dedka mraza
28.12. - Gledališče Unikat: Jaka in sraka

8. NOVOLETNI TEK PO ULICAH KRANJA
-31.12.2002

POHOD NA JOŠT - 1.1.2003 - štart ob 8.00

GORENJSKI GLAS® mentos fresh goes better!

Sponzor današnje križanke je POŠTA SLOVENIJE
Predstavljajo vam nekaj LX telegramov.

LX VOŠČILNICE PRESENEČENJA

Duhovite LX telegrame, ki se z malo spretnosti spremenijo v klobuček ali očala, smo poimenovali LX voščilnice preseenečenja. Presenetite z njimi svoje najbližnje.

GLASBENE LX VOŠČILNICE

V izboru smo obdržali motive, ki ste jih v preteklem letu najraje pošiljali, in dodali nove. Tudi med temi sta dve ilustraciji slovenskih slikark Lile Prap (LXG-4) in Marije Lucije Stupice (LXG-7). Čestitajte in zaželite srečo z glasbena LX voščilnic!

LX DARILA

Ob vsaki priložnosti lahko z LX telegramom pošljete tudi darilo. Ponudba daril je zelo pestra in prepričani smo, da boste našli pravo.

KAKO LAHKO POŠLJETE TELEGRAM

Telegram lahko naročite osebno na vseh poštah med delovnim časom ali pa na brezplačni telefonski številki 080 1410, od ponedeljka do petka od 6. do 23. ure, ob sobotah od 6. do 20. ure ter ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure. Naročite ga lahko tudi na spletni strani www.posta.si, kjer je plačilo možno s plačilno kartico.

www.posta.si

Za srečne izžrebance pravilno rešene križanke pa so pripravili naslednje praktične nagrade:

- 1. nagrada v vrednosti **10.000 SIT**
- 2. nagrada v vrednosti **7.000 SIT**
- 3. nagrada v vrednosti **5.000 SIT**

Tri nagrade, kot vedno prispeva Gorenjski glas.

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 8. januarja 2003, na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4001 Kranj ali pa oddajte v turističnih društvih Bled, Bohinj, Dovje - Mojsitran, Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič ali v Turistični agenciji Meridian na Jesenicah, TA Meridian, Alpska 62, Lesce ali v malooglasni službi Gorenjskega glasa v avli poslovnega stolpiča, Zoisova 1.

Rešitve nagradne križanke LES 3

TC DOLNOV, Šuceva 23, Kranj
tel.: 04 2042 714

Izžrebali smo naslednje nagrajence:

1. nagrado: nakup v vrednosti 10.000 sit prejme **ANA ŠIMENC**, Bašelj 53, Preddvor

2. nagrado: nakup v vrednosti 7.000 sit prejme **MARKO KMETIČ**, Karlovškova 4, Domžale

3. nagrado: nakup v vrednosti 5.000 sit prejme **MARICA ZUPANC**, Selca 24, Selca

Tri nagrade Gorenjskega glasa pa prejmejo

IVAN PREVODNIK, Temniška 36, Naklo;
FRANCI MIKLAVČIČ, Puštal 18a, Škofja Loka;
VLADIMIR GOSAR, Kovorska c. 19, Tržič.

Nagrajencem čestitamo!

SESTAVIL: F. KALAN	OVALNA POSODA	SIN	ZNAK ZA GLAS	PRIPADNIK ULANOV	KOLOTEK	JUNAČ ENEIDE	SKOP-LJENEC	GORENJSKI GLAS	LEPAK	NEKDANJI MINISTER TURNSEK	SLOVNIČAR AASEN	ZAPRAVLJIVEC (STAR.)	ANDREJ ČAPUDER		
SKICA						2			ŽIVAL KI LETA						
MANJŠE GODALO								OSEBA, KI VOLI							
ZVEZDA V SKORPLJONU	18							ORAO					KMEČKO-ORODJE		
ANGLÉŠKI REŽISER (DAVID)		7			JANEŽ TRDINA			ČEDNOST, UREJENOST ORANŽADA	14			PODZEMNI HODNIK	6		
ROČICA												OBLACILO			
STAROGRŠKI FILOZOF										10					
KOŠEČEK CELOTE (NAREČNO)						1		PESNICA ŠKERL					12		
ANTARES, ORIKS, NASER, ESTORIL	PRUČICA							EŽIP, DRŽAVNIK (GAMAL) KOTNA MERA					PRIPADNIK ITALOV	IGRALEC RUSSELL	
BESEDNA VRSTA, ADJEKTIV						9									
RAČJI SAMEC												OBRI	TIN LJEVIČ FR. SLUKAR (CLAUDE)		
NAŠ ZGODOVINAR (LOJZE)								PLANINSKA STAJA STANE OBLAK					8		
SLAN, OCVRT KROMPIRCEK								13							
ŠAHOVSKA OTVORITEV								17						KUNI PODOBNA ŽIVAL	RIZEVO ŽGANJE
DALMATINSKA ANA															15
GORENJSKI GLAS	VELIKA JEZA								UMETNO GNOLJLO ZVITEK						3
GRELEC, GRELNIK													MORSKI RAK	ROBERT ALTMAN VEČJI KOS POHISTVA	
DNEVI RIM. KOLEDARJA															
OSEBA, KI TRASIIRA															11

www.posta.si

GORENJSKI GLAS	DORASLA MLADA ŽENSKA	JANEŽ (LAT.)	PISATELJ MURNIK	KRAJ PRI OPATJU	PRETEPAČ	NAŠA STAREJŠA IGRAJKA (MARUJA)				VEČJA MORSKA RIBA					
GESLO	16								MOČVIRNA RASTLINA	PRIZORISČE F-1 NA PORTUGALSKEM					
LASTNOST ENAKEGA										REKA V AMERIKI (SLAFOW) ALBERTO TOMBA			5		
NAŠA PESNICA (PRAVO IME FRANIČA VOVKI)					4						1	2	3	4	5
											7	8	9	10	11
AKTIVEN JAPONSKI VULKAN				TRUGA							13	14	15	16	17

ODVETNIKI
DAMIJAN PAVLIN
POLONA PAVLIN BOHINC in
MARKO KLOFUTAR

*voščijo vsem vesele božične praznike in srečno
ter uspehov polno novo leto.*

Obenem obveščajo cenjene stranke, da so se preselili v
NOVE POSLOVNE PROSTORE v KRANJU, STRITARJEVA 7
(v bližini Kina CENTER).

Tel.: 04 281 38 00 in 04 281 39 00, fax. 04 201 20 43

Tominčeva 2, 4000 Kranj - Stražišče
t.: 04/2315-600, fax: 04/2315-601
gsm: 040/200-662
**NEPREMIČNINE
PIANOVA**
POSREDOVANJE, ZASTOPANJE, PRODAJA

Prodajam PRAŠIČKE ODOJKE. Bohinc, Zg.
Brnik 57a. ☎ 25-21-238 16919

Prodajam KRAVO v 9. mesecu brejosti,
TELICO in leto in pol staro KOBILU. ☎
041/443-331 16939

GORENJSKI GLAS

J & T

NEPREMIČNINE

Hotel Grajski dvor, Kranjska c. 2,
4240 Radovljica, tel.: 04/531-44-24,
031/322-246, 041/703-839

ŽIVALI KUPIM

ODKUPUJEMO mlado, pitano govedo,
krave, ovce. Oblak Janez, s.p., Delavska ul.
18, Žiri, ☎ 041/650-975 16633

Kupim BIKCA SIMENTALCA starega do 10
dni. ☎ 041/503-623 16697

Kupim mlado KRAVO - dobro mlekarico.
3031/259-730 16940

radio Gomo mm
106.3 fm
najbolj športna frekvenca

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice, sestre in tete

MARIJE BIZOVIČAR

roj. Skok, iz Stražišča pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki ste jo pospremili na zadnji poti, nam izrekli iskreno sožalje ter darovali sveče in cvetje. Hvala osebju doma upokojecev Petra Uzarja v Trziču in osebju doma upokojecev v Kranju ter posebej hvala patronažni sestri Tanji za pomoč in oskrbo v najtežjih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJENI

V SPOMIN

31. decembra bo minilo pet let, odkar nas je zapustil naš dragi

SILVO GRIL

Najlepša hvala vsem, ki se ga spominjate, polagate cvetje in prižigate sveče na njegov grob.

Žena Ana in vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki in hudi boleznini nas je za vedno zapustila draga mami, stara mama, sestra, tašča in teta

LUCIJA BEŠTER

p.d. Grosova Lucija iz Podblice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala osebju Onkološkega inštituta in bolnišnice Golnik. Hvala mesariji Kalan, Iskramecu, četrti poti, Iskri Noric-Tec in Sax.

Hvala pogrebni službi Navček, pevcem, g. župniku Bojanu Likarju ter vsem, ki ste jo skupaj z nami pospremili v njen večni dom in jo boste ohranili v lepem spominu. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

VSI NJENI

Podblica, Zg. in Sp. Besnica, Mlaka, Lučarjev kal, december 2002

ZAHVALA

*Tvojih besed ni več...
A ostali bodo lepi spomini
na tvojo pomoč in lepe besede,
ki si jih nam dala.*

Ob izgubi drage žene in mame

MARINKE JEZERŠEK

roj. 1934

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njen spomin in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Gorenja vas in Onkološkemu inštitutu za pomoč v času njene bolezni. Iskrena hvala sosedom, ki ste nam ob težkih trenutkih pomagali ter stali ob strani. Hvala gospodu župniku, pevcem in Anici za poslovilne besede.

Žalujoči vsi njeni

V SPOMIN

*Leto dni v grobu spiš,
v naših srcih še živiš.
Na grobu večna lučka ti gori,
a tebe, dragi ata, več med nami ni.
Le srce in duša ve,
kako boli, ko več te med nami ni.*

V ponedeljek, 30. decembra, bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

IVAN PIRC

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in mu prižigate svečke.

Vsi njegovi, ki smo ga imeli radi.
Dvorje, december 2002

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je 18. decembra 2002 zapustila naša draga mama, babica, prababica in tašča

KATARINA DOLINŠEK

iz Kranja, Ulica Juleta Gabrovska 32

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom iz Drulovke, sosedom iz Ulice Janeza Puharja 7. Kranj, sosedom na Kokrici, Ilvki in Bobovku, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli ustna in pisna sožalja, darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se osebju Doma upokojecev Kranj, ki so ji lajšali bolečine in jo negovali, posebna zahvala gre gospe Minki Šavs iz Ulice Juleta Gabrovska - Kranj za njeno nesebično pomoč, gospodu kaplanu Sebastijanu Cerku in Komunalni Kranj za lepo opravljeni pogrebni obred, pevcem iz Predoselej za zapete žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino.

Žalujoči: hčerki Mici in Tončka z družinama in ostalo sorodstvo
Kranj, Drulovka, Podgorica, 27. decembra 2002

ZAHVALA

*Srce tvoje je zaspalo,
zvon v slovo ti je zapel.
Misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živ.*

V 87. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, tašča in teta

LJUDMILA SVETELJ

roj. Letner

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala g. župniku Cirilu Isteniču za lepo opravljen obred, pogrebni službi Navček in pevcem. Vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat hvala.

VSI NJENI

Šenčur, december 2002

V SPOMIN

*Ko le ne bi nikdar pozabila, da sem
hči ženske, ki ji misel na smrt ni bila
niti vesela niti žalostna. Ko je prišla
njena ura, je odšla, kakor da bi stopila
v drugo sobo. In kot vedno je tudi
tokrat pazila, da je zaprla vrata
za seboj.*

(Sandra Paretti)

Danes, 27. decembra 2002, mineva boleče leto, odkar nas je zapustila naša draga, ljubeča mami

MAJDA ZORMAN

iz Dvorij

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki nam nesebično pomagajo živeti naprej. Hvala vsakomur, ki se je kdajkoli spomni s prižigom sveče ali lepo mislijo nanjo.

MAMI, POGREŠAMO TE!!

Hči Lucija, sin Miha, mož Miha in tašča Manca

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 72. letu zapustil mož, ata in stari ata

LEOPOLD KAVČIČ

Jamnikov Polde

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pisna in ustna sožalja, darovano cvetje in sveče. Še posebna zahvala Mari, Miri in Francetu za nesebično pomoč, zdravnici Zamanovi, gasilcem, pevcem, pritrkovalcem, pogrebni službi Navček in g. župniku Štefanu Pavliju za lepo opravljeni pogrebni obred.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI
Godešič, december 2002

JAKA POKORA

VREMENSKA NAPOVED ZA GORENJSKO

AGENCIJA RS ZA OKOLJE, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
od -1 °C do 5 °C	od 3 °C do 6 °C	od 2 °C do 5 °C

Danes, v petek, bo delno jasno le vzdolž meje z Avstrijo, sicer pa bo oblačno. Pihati bo začel jugozahodni veter, otoplilo se bo. Jutri, v soboto, bo oblačno in deževno, snežilo bo nad višino okoli 1500 m. V nedeljo se bo delno razjasnilo.

Izbruh bo še bruhal

"Vstanite v suženjstvo zakleti..." razglša nekoč znana Internacionala in je bilo slišati s koncertnega odra 2. festivala "Dost mamó" na zavzetem starem kranjskem zimskem bazenu.

Kranj - S tridnevni festivalom, napolnjenim s koncerti, dvema razstavama, predavanjem in še čim, je Alternativno kulturno društvo Izbruh obeležilo prvo obletnico zavzetja starega zimskega bazena Majdičevem logu. Stavba starega bazena je odlični prostor za vse tisto, kar počnejo "izbruhovci", čeprav v njej ni ogrevanja in na zimo zebe kot prasica, tam doli pa tudi z elektriko ne morejo biti prav razsipni... Na licu mesta sva jih eno par rekla z Andražem Šulcem, ki je neke vrste duhovni in tudi sicer vodja edinega skvota na Gorenjskem.

Edinega gorenjskega skvota v pravem pomenu besede. Skvot (angl. squat) je po zahodno evropskih merilih namreč prazen, zapuščen objekt, ki ga zasede skupina oseb zaradi rešitve stanovanjske stiske in (ali) opravljanja družbene, kulturne, politične dejavnosti brez dovoljenja zakonitega lastnika. Kot prvi vodja AKD Izbruh Andraž Šulc, poznavalci kranjske drugačno-glasbene scene ga že 15 let poznajo tudi v vlogi pevca skupine Srou pa letu, so bazen pred dobrim letom dni osvobodili pred namernim propadom. "Sem smo se vselili z namenom pokazati občinskim oblastem in posredno državi, da mladi želimo imeti nek svoj prostor, kjer bomo lahko ustvarjali tudi drugačno neprofitno kulturo. Smo proti sodobnemu materialističnemu gledanju na svet..."

Zgodba zasedenih objektov je že stara. Pred več kot dvema letoma, so najprej poskušali v stavbi nekdanje klavnice na Savski cesti. Enoletni boj, v tem času so, recimo jim akterji kranjskih alternativnih gibanj, pripravili 11 koncertnih festivalov na prostem oziroma v klubu U-bahn, se je končal z izgonom iz objekta. "Videli smo, da je županstvo preveč materialistično gledalo na vso stvar in smo bili zato prisiljeni zavzeti stari zimski bazen, kjer so se dotlej zbirali "džankiji" (narkomani, op.p.). Nagnali smo jih ven, pospravili igle in začeli urejati prostore." Počasi so v glavah kovali nekakšen koncept, kaj bodo sploh počeli tam dol. Po Šulčevem mnenju v Kranju trenutno ni nekega legalnega prostora, kjer bi mladi lahko izražali drugačno kulturo. Tako so 22. decembra lani pripravili 1. festival

Andraž Šulc, prvi izbruhovec...

"Dost mamó", v nadaljevanju pa vse do danes pripravili kar 68 različnih prireditev, največ koncertov, pa tudi razstav, predavanj, videoprojekcij... "Vsak dogodek je imel naslov, s katerim smo opozarjali kam gre denar mestnega proračuna, da mladi nimamo prostora za ustvarjanje..." je gostobeseden Šulc, ki ne pozablja na vse težave, ki so jih imeli v začetku letošnjega leta in pomladi. Najprej kraja glasbene opreme njegove skupine Srou pa letu, poseg kranjskega Zavoda za šport (o tem smo pomladi pisali tudi v Gorenjskem glasu), pa kraja aluminijaste strehe, ki naj bi jo zakrivali džankiji. Izbruhovci so s svojim denarjem kupili rabljene "salonitke", sami pokrili streho, jo ojačali z dodatnimi tramovi... Da jih od poletja naprej občinska oblast pusti pri miru, pravi Šulc, presenečeni pa da so tudi nad razumevanjem policije. "Če pridejo, me pokličijo

ven, rečemo besedo dve in potem gredo." Da doslej niso imeli nobenih težav z organi pregona...

Priznam. Tudi sam sem bil presenečen, ko sva se pretekli petek s fotografom Gorazdom odpravila na "izbruhovo osvobojeno ozemlje". Nikjer nobenih policajev. Sicer pa, zakaj bi bili. Od daleč ni izgledalo, da se v bazenu kaj dogaja. Nekaj folkla si je pred vhom prijetno grelo ob sodu z ognjem, v dvorani oziroma na koncu od vode izpraznjene bazena pa je v soju nekaj reflektorjev odmevala muzika. Na hitro rečeno, precej "noise" varianta. Na drugem koncu bazena je deloval neke vrste klubski šank. Zgoraj, na steni ob robu bazena razstava na temo Tita, ex Jugoslavije... Glede na to, da v objektu ni ogrevanja in elektrike (v uporabi je ponavadi izposojeni agregat), je na rahlo, precej intimno osvetljenem prizorišču zeblo kot prasica. Kot je povedal Šulc, bazen obratuje le ob večjih dogodkih ali festivalih, sicer pa se ponavadi dogaja v prostorih, kjer so bile nekoč bazenske garderobe, pisarna, reševalna soba... Ogle? O.K. Prva soba je spalnica, v njej so se tokrat namestili člani nastopajočih skupin, ogreva pa majhen "gašperček", sledila je tokrat zatemnjena kuhinja, pa prostor, sicer namenjen koncertom, v katerem so tokrat prijatelji iz ljubljane-

Bazenska intima brez ogrevane vode

skega AC Molotov pripravljali "Glede na to, da smo nelegalna organizacija, zaenkrat težko pričakujemo kakšno finančno podporo občine, vsekakor pa želimo tukaj ostati. Če bodo podrti bazen, ga bodo skupaj z nami," je prepričan Andraž Šulc, da bodo s tem samo uničili prostor, ki se je skozi dejavnost AKD Izbruh že uveljavil. Prostor, kjer se nahaja bazen je v lasti občine in denacionalizacijskem postopku, ne gre pa dvomiti o vrsti zainteresiranih za nakup tega vsakokrat zanimivega zemljišča.

Mnoge skupine, ki igrajo nastopajo v bazenu pridejo igrati za kilometrinno in kakšen pir, tudi na uslugo Šulcu, katerega po Sloveniji dobro poznajo. Izbruhovci ponavadi sodelujejo z KD Rov iz Železnikov in Društvom zmerne napredka iz Kopra, hkrati pa tudi sami ponujajo ozvočenje in prostor za vaje številnim glasbenim skupinam iz Kranja in okolice in tudi Ljubljane.

Igor Kavčič, foto: Gorazd Kavčič

RADIO KRANJ, d.o.o.
Slovenski trg 1, KRANJ
TELEFON: (04) 2022-825 REDAKCIJA
(04) 2021-186 TRŽENJE
(04) 2022-222 PROGRAM
FAX: (04) 2021-865 REDAKCIJA
(04) 2025-290 TRŽENJE
E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si
Spletna stran: http://www.radio-kranj.si

NAJBOLJ POSLUŠANA RADIJSKA POSTAJA NA GORENJSKEM

radio **Gama mm**
106.1 fm
najbolj športna frekvenca

Adam do stropa in čez

Tjaša Jenko pod razkošnim adamom.

Tenetiše - Visok, postaven, slok in razkošen. Adam. Tudi brez Eve raste kot nor in že resno ogroža strop. Nihče ne ve, kaj mu tako ugaja. Morda prav to, da ga pustijo pri miru. Sredi zime zeleno, skoraj tropsko razkošje v dnevni sobi. Upokojena laborantka Hela Jenko iz Tenetiš pravi, da je njen adam ovrgetl vsa pravila, saj ima devet listov in razvija že desetega, praviloma pa naj bi imel največ tri. Znanka iz Britofa ji je pred leti podarila sadiko, od tedaj jih je Jenkova vzgojila že veliko, vendar nihče do sedaj ni dosegel njenega. Pravi lepotec med adammi! Visok je vsaj 1,5 metra, listi so kot dežniki in nobenega skrivnostnega recepta za njegovo silovito rast ni. Le dobra zemlja in voda. "Ves čas ga imam v dnevni sobi, kjer ima dovolj svetlobe in jutranje sonce, le poleti ga občasno odnesem ven na dež. To je vse. Zanimivo je, da sem vzgojila že vsaj deset adamov in jih podarila, pa niti eden ni tako razkošen in velik. Pravo zeleno razkošje v dnevni sobi. Ljudje kar ne morejo verjeti, da je res tako velik in ima toliko zdravih listov," je povedala Jenkova, ki ima rože zelo rada, najbolj vesela pa je, če ji uspe vzgojiti sadike. Adam občasno nudi prijetno zavetje tudi trinajstletni vnukinji Tjaši, vsestranski sedmošolki, ki ji ob vseh dejavnostih s katerimi se ukvarja, prste tega časa ne more ostajati. Igra na sintisajzer, poje pri cerkvenem pevskem zboru na Primskovem, prepevala je pri Kaličopku, trenira atletiko, o tem, da je odlična učenka pa sploh ni treba izgubljati besed.

Renata Škrjanc

Letopis Gorenjska 2002/2003

Pri Gorenjskem glasu je spet izšel letopis Gorenjska. Za mrzle zimske dni prinaša veliko zanimivega branja. Glasova knjiga je tokrat posvečena čebelarstvu, saj bo Slovenija poleti gostila čebelarje iz vsega sveta. Letopis so napisali odlični pisci, v njem boste našli kroniko in koledar, predstavljajo se gorenjske občine in podjetja.

Spoštovane naročnice in naročniki! Zaradi vaše zvestobe vam poklanjamo letopis, ki vas čaka na vaši pošti. S seboj prinesite Gorenjski glas, z njim boste dokazali, da ste naša naročnica oziroma naročnik, saj je na prvi strani (spodnji desni rob) odtisnjen vaš naslov. Letopis lahko dvignete tja do februarja, toda verjetno se boste na pošto odpravili te dni in kupili praznične čestitke. Če ne morete od doma, prosite vašega poštarja, z veseljem vam bo prinesel letopis.

Voščimo vam vesele božično-novoletne praznike, ki bodo z našim letopisom še lepši.

Za vas beležimo čas!

GORENJSKI GLAS